Vilkår i Nordea Liv for:

- Innskuddspensjon med investeringsvalg.
- Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg.
- Fripolise for forsikringer ved uførhet og død. Vilkårene gjelder så langt de passer.
- Fortsettelsesforsikring fra innskuddspensjonsavtale. Vilkårene gjelder så langt de passer.
- Kollektiv livrente når avtalen er opprettet som innskuddspensjonsavtale. Vilkårene gjelder enten så langt de passer eller så langt ikke annet følger av forsikringsavtalen.

Vilkårene gjelder fra 06.11.2026.

Innholdsfortegnelse.

1 Vilkårene gjelder for 1

2 Hva kan innskuddspensjonsavtalen omfatte 1

2.1 Sparing til alderspensjon 1

2.1.1 Sparing fra arbeidsgiver 1

2.1.1.1 Sparing fra arbeidsgiver når selvvalgt leverandør er valgt 1

2.1.2 Pensjonskapital fra tidligere arbeidsforhold 1

2.1.3 Størrelsen på alderspensjonen 1

2.1.4 Pensjonskapital ved død 2

2.2 Overføring av pensjonskapitalbevis 2

2.2.1 Hvilke pensjonskapitalbevis kan overføres 2

2.2.1.1 Overføring av pensjonskapitalbevis som skjer automatisk 2

2.2.1.1.1 Justering av utbetalingstid ved lav pensjonskapital 2

2.2.1.1.2 Overføring av pensjonskapitalbevis når medlemmet har flere arbeidsgivere 2

2.2.1.2 Overføring av pensjonskapitalbevis som krever aktivt samtykke fra medlemmet 2

2.2.1.3 Pensjonskapitalbevis som ikke kan overføres 3

2.2.2 Når gjennomføres overføringen av pensjonskapitalbeviset 3

2.2.3 Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis 3

2.3 Forsikringer ved uførhet 3

2.4 Forsikringer ved død 4

3 Når trer avtalen i kraft 4

4 Opplysningsplikt 5

4.1 Bedriftens opplysningsplikt 5

4.2 Medlemmets opplysningsplikt 5

4.2.1 Plikt til å melde fra til Nordea Liv ved uriktig informasjon om den ansattes medlemskap 5

4.3 Særskilt opplysningsplikt - økonomisk kriminalitet/finansiering av terrorvirksomhet 5

4.4 Konsekvenser av at opplysningsplikten er forsømt 5

5 Beregningsgrunnlag for innskudd og forsikringer ved uførhet og død 5

5.1 Lønn og stillingsprosent 5

5.2 Endring av lønn og stillingsprosent 6

5.3 Folketrygdens grunnbeløp 6

6 Investering av pensjonskapitalen 6

6.1 Investeringsvalg 7

6.1.1 Medlemmets mulighet til å endre investeringsvalg ... 7
6.1.2 Bedriftens mulighet til å endre investeringsvalg ... 7
6.1.3 Gjennomføring av endring ... 7
6.1.4 Kursfastsettelse ... 8
6.1.5 Nordea Livs rett til å endre og avslutte fond/investeringsprofiler ... 8
6.2 Kostnader ... 8
6.2.1 Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når denne forvaltes i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale ... 8
6.2.2 Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når selvvalgt leverandør er valgt ... 8
6.2.3 Kostnader til forvaltning av overførte pensjonskapitalbevis til arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale ... 9
6.2.4 Spesielle forhold ved konsern ... 9
6.3 Risiko for verdiutvikling ... 9
6.4 Nedjustering av aksjeandel (nedtrapping) ... 9
6.5 Eierskap til fondsandeler ... 9
7 Innbetaling til innskuddspensjonsavtalen ... 9
7.1 Innbetaling av innskudd og premie ... 9
7.2 Kursfastsettelse ... 10
7.3 Delvis innbetaling av innskudd ... 10
7.4 For mye innbetalt innskudd ... 10
7.4.1 Bedriften innbetaler mer enn fakturert beløp ... 10
7.4.2 Endring som medfører reduksjon i varslet beløp ... 10
7.4.3 Medlemmet har fått tilført mer innskudd enn berettiget ... 10
7.5 Innskudd dersom medlemmet dør ... 10
7.6 Renter ved forsinket betaling ... 10
7.7 Opphør som følge av manglende betaling ... 11
8 Hvem omfattes av avtalen ... 11
8.1 Når skal den ansatte meldes inn i innskuddspensjonsavtalen ... 11
8.1.1 Tilleggskrav for medlemmets rett til forsikringer ved uførhet og død ... 11
8.1.1.1 Arbeidsdyktighetserklæring ... 11
8.1.1.2 Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring om helse) ... 12
8.2 Når skal den ansatte meldes ut av innskuddspensjonsavtalen ... 12
9 Rettigheter ved utmelding av innskuddspensjonsavtalen ... 13
9.1 Opphørstidspunkt for forsikringer ved uførhet og død ... 13
9.2 Pensjonskapitalbevis ... 13

9.2.1 Utstedelse av pensjonskapitalbevis ... 13
9.2.2 Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset ... 13
9.2.3 Kostnader ... 13
9.2.4 Sammenslåing av pensjonskapitalbevis ... 13
9.2.5 Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale ... 13
9.3 Fripolise for etterlatteforsikringer ... 13
9.4 Tilbud om fortsettelsesforsikring ... 14
10 Utbetaling av alderspensjon ... 14
10.1 Alderspensjonens størrelse ... 14
10.2 Fra hvilket tidspunkt kan alderspensjonen utbetales ... 14
10.3 Hvordan starte utbetaling av alderspensjon ... 14
10.4 Hvor lenge skal alderspensjon utbetales ... 15
10.5 Delvis utbetaling av alderspensjon ... 15
10.6 Utbetaling av alderspensjon samtidig med utbetaling av uførepensjon ... 15
10.7 Utbetaling av alderspensjon samtidig med at medlemmet arbeider ... 15
10.8 Særlige regler for kollektiv livrente ... 15
10.9 Opplysningsplikt for å få utbetalt alderspensjon ... 15
11 Utbetaling ved uførhet ... 16
11.1 Innskuddsfritak og premiefritak ... 16
11.1.1 Når utbetales innskuddsfritak og premiefritak ... 16
11.1.2 Hvordan fastsettes uføregraden/inntektsevnen ... 16
11.1.3 Hvor lenge utbetales innskuddsfritak og premiefritak ... 17
11.1.4 Hvordan utbetales innskuddsfritak og premiefritak ... 17
11.2 Uførepensjon ... 17
11.2.1 Uførepensjon i en innskuddspensjonsavtale ... 17
11.2.1.1 Når utbetales uførepensjon ... 17
11.2.1.2 Hvordan fastsettes inntektsevne og uføregrad ... 17
11.2.1.2.1 Endring av inntektsevne og uføregrad ... 17
11.2.1.2.2 Fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon ... 18
11.2.1.2.3 Når uføregraden er lavere enn folketrygdens krav ... 18
11.2.1.2.4 Når medlemmet er under 18 år ... 18
11.2.1.3 Hvor lenge utbetales uførepensjonen ... 18
11.2.1.4 Uførepensjonens størrelse ... 18

11.2.1.4.1 Samordning av uførepensjon med uførepensjon fra tidligere arbeidsforhold ... 19
11.2.1.4.2 Når medlemmet mottar arbeidsavklaringspenger ... 19
11.2.1.5 Barnetillegg til uførepensjonen ... 19
11.2.1.6 Tilleggsdekning når folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt ... 19
11.2.2 Uførepensjon fra fripolise, fortsettelsesforsikring eller kollektiv livrente i Nordea Liv ... 19
11.2.2.1 Når utbetales uførepensjon ... 19
11.2.2.2 Hvordan fastsettes uføregrad ... 20
11.2.2.2.1 Reduksjon i utbetalt uførepensjon ved bedret inntektsevne ... 20
11.2.2.3 Hvor lenge utbetales uførepensjonen ... 21
11.2.2.4 Uførepensjonens størrelse ... 21
11.2.2.5 Barnetillegg til uførepensjonen ... 21
11.2.2.5.1 Barnetillegg i kollektiv livrente og fripolise eller fortsettelsesforsikring utgått fra lov om foretakspensjon ... 21
11.2.2.5.2 Barnetillegg i fortsettelsesforsikringer utgått fra uførepensjon etter lov om tjenestepensjon og uførepensjon i avtale som er videreført etter opphør av kollektiv avtale der uførepensjonen var etter lov om tjenestepensjon ... 21
11.3 Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet ... 21
11.3.1 Uførhet som er fremkalt med forsett ... 21
11.3.2 Uførhet som inntrer innen to år ... 21
11.4 Hvordan få utbetalt forsikringer ved uførhet ... 22
11.5 Medlemmets opplysningsplikt for å få utbetalt forsikringer ved uførhet ... 22
11.5.1 Opplysningsplikt ved krav om utbetaling ... 22
11.5.2 Opplysningsplikt i utbetalingsperioden ... 22
11.5.3 Brudd på opplysningsplikten ved krav om utbetaling fra uføreforsikringer ... 22
12 Utbetaling ved medlemmets død ... 22
12.1 Utbetaling av oppspart pensjonskapital ... 23
12.1.1 Overføring av pensjonskapital til rentefond ... 23
12.1.2 Fordeling av pensjonskapital ... 23
12.1.2.1 Utbetaling til barn ... 23
12.1.2.2 Utbetaling til ektefelle, registrert partner eller samboer ... 23
12.1.2.3 Utbetaling til dødsboet ... 23
12.1.3 Utstedelse av pensjonskapitalbevis ... 23
12.1.4 Dersom forsikringen er en kollektiv livrente, eller produkt utgått fra kollektiv livrente ... 24
12.1.5 Dersom det er opprettet en pensjonsforsikringsavtale ved uttak av alderspensjon ... 24

12.2 Pensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer 24
12.2.1 Når utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon 24
12.2.2 Hvem har rett til utbetaling fra ektefellepensjon og samboerpensjon 24
12.2.3 Hvor lenge utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon 24
12.2.4 Ektefellepensjonens og samboerpensjonens størrelse 25
12.2.5 Bortfall av rett til ektefellepensjon og samboerpensjon 25
12.3 Barnepensjon 25
12.3.1 Når utbetales barnepensjon 25
12.3.2 Hvem har rett til utbetaling av barnepensjon 25
12.3.3 Hvor lenge utbetales barnepensjon 25
12.3.4 Barnepensjonens størrelse 25
12.3.5 Bortfall av retten til barnepensjon 26
12.4 Hvordan starte utbetaling av pensjon ved medlemmets død 26
12.5 Opplysningsplikt for å få utbetalt pensjoner ved død 26
12.5.1 Opplysningsplikt ved krav om utbetaling 26
12.5.2 Opplysningsplikt i utbetalingsperioden 26
12.6 Regulering av forsikringer for uførhet og død som er under utbetaling 26
12.6.1 Regulering av forsikringer for uførhet og død i en innskuddspensjonsavtale 26
12.6.1.1 Avtalefestet regulering av innskuddsfritak 26
12.6.1.2 Regulering som følge av tildelt overskudd for forsikringer ved uførhet og død 26
12.6.1.3 Øvre grense for regulering 27
12.6.2 Regulering av ektefellepensjon, barnepensjon og uførepensjon i fripolise eller fortsettelsesforsikring 27
13 Forholdet til andre avtaler 27
13.1 Pensjonskapital og eventuell tjenestetid fra bedrift i samme konsern 27
13.2 Pensjonskapital ved sammenslåing av bedrifter 27
13.3 Pensjonsrettigheter ved flytting av innskuddspensjonsavtale fra annet forsikringsselskap 28
13.4 Pensjonsrettigheter ved overføring fra ytelses- til innskuddspensjonsavtale 28
14 Foreldelse 28
15 Styringsgruppe 28
16 Bedriftens adgang til å endre eller flytte innskuddspensjonsavtalen 28
16.1 Endre innskuddspensjonsavtalen 28
16.1.1 Arbeidsdyktighetserklæring 28
16.1.2 Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring av helse) 29

16.1.3 Strukturelle endringer i bedriften og omdanning til annen tjenestepensjonsavtale 29
16.2 Flytting av innskuddspensjonsavtale til annet selskap 29
17 Opphør av innskuddspensjonsavtalen 29
17.1 Når opphører innskuddspensjonsavtalen 29
17.2 Medlemmets rettigheter ved opphør av innskuddspensjonsavtalen 29
17.2.1 Tidspunktet for opphør av medlemmets rettigheter 29
17.2.2 Opptjent pensjonskapital og utstedelse av pensjonskapitalbevis 30
17.2.2.1 Utstedelse av pensjonskapitalbevis 30
17.2.2.2 Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset 30
17.2.2.3 Kostnader 30
17.2.2.4 Sammenslåing av pensjonskapitalbevis 30
17.2.2.5 Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale 30
17.2.3 Utstedelse av fripolise 30
17.2.4 Pensjoner under utbetaling 30
17.2.5 Medlemmets rett til midler i innskuddsfond og premiefond 30
17.2.6 Medlemmets rett til fortsettelsesforsikring 30
18 Overdragelse, pantsettelse, begunstigelse og gjenkjøp (uttak før avtalefestet tidspunkt) 31
19 Nordea Livs adgang til å gjøre endringer og avslutte innskuddspensjonsavtalen 31
19.1 Nordea Livs mulighet til å gjøre endringer i innskuddspensjonsavtalen 31
19.2 Nordea Livs rett til å avslutte innskuddspensjonsavtalen 31
20 Begrensninger i Nordea Livs ansvar 31
20.1 Reiser og opphold i krigsfarlige strøk 31
20.2 Kjernefysiske reaksjoner og stråling 31
20.3 Reduksjon av forsikringsutbetaling 32
20.4 Vedlikehold av IT-systemer og tilgang til IT-systemer og web-baserte dialoger 32
20.5 Omstendigheter utenfor Nordea Liv sin kontroll 32
20.6 Forsinket utbetaling som følge av dokumentasjonskrav 32
20.7 Sikringsfond 32
20.8 Medlemmets plikt til å gjøre seg kjent med informasjon om sitt medlemskap i innskuddspensjonsavtalen 32
20.9 Oppdatering av ansattdata 32
21 Forsinkelsesrenter ved forsinket utbetaling av forsikringssum 32
22 Behandling av personopplysninger 32
23 Behandling av tvister 33

24 Hva regulerer innskuddspensjonsavtalen 33
24.1 Dokumenter 33
24.2 Lover og regler 33
25 Nordea Livs hovedkontor 33
26 Ord og uttrykk 33

1 Vilkårene gjelder for

Vilkårene gjelder for følgende produkter i Nordea Liv:

- Innskuddspensjon med investeringsvalg.
- Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg.
- Fripolise for forsikringer ved uførhet og død. Vilkårene gjelder så langt de passer.
- Fortsettelsesforsikring fra innskuddspensjon. Vilkårene gjelder så langt de passer.
- Kollektiv livrente når avtalen er opprettet som innskuddspensjonsavtale. Vilkårene gjelder enten så langt de passer eller så langt ikke annet følger av forsikringsavtalen.

Vilkårene gjelder fra 06.11.2026 og erstatter tidligere versjoner.

For innehaver av pensjonskapitalbevis, fripolise eller fortsettelsesforsikring i Nordea Liv gjelder de rettigheter og plikter som gjelder for medlemmer og bedriften slik de fremkommer i disse vilkår så langt de passer.

2 Hva kan innskuddspensjonsavtalen omfatte

2.1 Sparing til alderspensjon

Sparing til alderspensjon i en innskuddspensjonsavtale omfatter sparing fra nåværende arbeidsgiver og eventuelt pensjonskapital som er overført fra tidligere arbeidsforhold.

2.1.1 Sparing fra arbeidsgiver

Innskuddspensjonsavtalen omfatter sparing til de ansattes alderspensjon. Hvilke ansatte som skal være medlem av avtalen, er nærmere beskrevet i kapittel 8 – Hvem omfattes av avtalen.

For hvert medlem av avtalen opprettes det en egen pensjonskonto hvor bedriften innbetaler avtalte innskudd. Det enkelte medlem kan velge at innskuddene skal forvaltes i en egen pensjonskonto hos en selvvalgt leverandør, utenfor arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale.
Bedriften har avtalt en innskuddsplan som angir hvor mye som skal spares for hvert medlem. Innskuddsplanen er vanligvis basert på medlemmets lønnsinntekt. Hva som anses som lønn, er nærmere beskrevet i kapittel 5 – Beregningsgrunnlag for innskudd og forsikringer ved uførhet og død.

2.1.1.1 Sparing fra arbeidsgiver når selvvalgt leverandør er valgt

Den ansatte kan velge å flytte forvaltningen av sin pensjonskapital ut fra arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale og til en egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør. Selvvalgt leverandør kan være samme pensjonsleverandør som arbeidsgiver har valgt for innskuddspensjonsavtalen, eller en annen leverandør. Selv om den ansatte har valgt egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør, er arbeidstakeren medlem i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale og eventuelt omfattet av innskuddsfritak og andre forsikringer ved uførhet og død i denne. Arbeidsgiver betaler innskudd for medlemmet til innskuddspensjonsavtalen. Innskuddene overføres deretter av Nordea Liv til den selvvalgte leverandøren som medlemmet har valgt.

2.1.2 Pensjonskapital fra tidligere arbeidsforhold

Pensjonskapital i pensjonskapitalbevis fra tidligere arbeidsforhold overføres til medlemmets egen pensjonskonto, dersom medlemmet ikke reserverer pensjonskapitalbeviset mot dette.

Utfyllende regler rundt overføring av pensjonskapital til egen pensjonskonto og muligheten til å reservere pensjonskapitalbeviset mot overføring, finnes under kapittelet 2.2 - Overføring av pensjonskapitalbevis.

2.1.3 Størrelsen på alderspensjonen

Størrelsen på alderspensjon er avhengig av størrelse på pensjonskapitalen. Pensjonskapitalen består av:

- innskudd fra nåværende arbeidsgiver
- eventuell pensjonskapital overført fra tidligere arbeidsforhold
- avkastning

2.1.4 Pensjonskapital ved død

Dersom medlemmet dør skal medlemmets pensjonskapital tilfalle medlemmets etterlatte etter nærmere spesifiserte regler. Regler og unntak er beskrevet i kapittel 12 – Utbetaling ved medlemmets død.

2.2 Overføring av pensjonskapitalbevis

Ved overføring av pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto vil pensjonskapitalen i pensjonskapitalbevis overføres til egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale eller bli overført til egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør dersom medlemmet velger selvvalgt leverandør.

2.2.1 Hvilke pensjonskapitalbevis kan overføres

2.2.1.1 Overføring av pensjonskapitalbevis som skjer automatisk

Pensjonskapitalen i pensjonskapitalbevis fra tidligere arbeidsforhold overføres i de fleste tilfeller automatisk til medlemmets egen pensjonskonto. Overføring vil skje dersom medlemmet ikke reserverer pensjonskapitalbeviset mot overføring til egen pensjonskonto. Les mer om muligheten til å reservere pensjonskapitalbeviset mot overføring under overskriften 2.2.3 - Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis.

Pensjonskapitalbevis med årlig rentegaranti som ikke minst tilsvarer en nullgaranti vil overføres dersom medlemmet ikke reserverer pensjonskapitalbeviset mot overføring. Garantien vil i slike tilfeller falle bort.

Noen pensjonskapitalbevis vil kreve aktivt samtykke fra medlemmet for å kunne overføres, og noen er det ikke mulig å overføre. Slike pensjonskapitalbevis er nærmere beskrevet under overskriftene 2.2.1.2 - Overføring av pensjonskapitalbevis som krever aktivt samtykke fra medlemmet og 2.2.1.3 - Pensjonskapitalbevis som ikke kan overføres.

2.2.1.1.1 Justering av utbetalingstid ved lav pensjonskapital

Nordea Liv vil justere utbetalingstiden ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig pensjon utgjør om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp på uttakstidspunktet.

Ved vurderingen av om utbetalingstiden skal justeres legges den samlede pensjonskapitalen i egen pensjonskonto til grunn. Medlemmet bør derfor vurdere om pensjonskapitalbevis skal innlemmes i egen pensjonskonto eller reserveres mot overføring til egen pensjonskonto. Dersom pensjonskapitalbevis overføres til egen pensjonskonto, kan den samlede pensjonskapitalen bli så høy at pensjonen ikke lenger omfattes av reglene om redusert utbetalingstid.

2.2.1.1.2 Overføring av pensjonskapitalbevis når medlemmet har flere arbeidsgivere

Dersom medlemmet har flere arbeidsgivere med innskuddspensjonsavtale, og ikke har valgt selvvalgt leverandør, skal pensjonskapitalbevis overføres til den innskuddspensjonsavtalen hvor medlemmet har størst pensjonskapital knyttet til aktiv pensjonsopptjening.

2.2.1.2 Overføring av pensjonskapitalbevis som krever aktivt samtykke fra medlemmet

Pensjonskapital med rentegaranti

Pensjonskapitalbevis med årlig rentegaranti som minst tilsvarer en nullgaranti kan bare overføres til medlemmets egen pensjonskonto dersom medlemmet sier fra seg rentegarantien knyttet til pensjonskapitalbeviset og gir aktivt samtykke til overføring.

Pensjonskapitalbevis med særaldersgrense

Pensjonskapitalbevis med særaldersgrense for uttak av pensjon kan bare overføres til medlemmets egen pensjonskonto med ordinær aldersgrense dersom medlemmet sier fra seg retten til å ta ut alderspensjon i henhold til særaldersgrensen og gir aktivt samtykke til overføring.

Pensjonskapitalbevis for individuelle spareavtaler

Pensjonskapitalbevis fra individuelle spareavtaler etter lov om individuell pensjonsordning kan bare overføres til medlemmets egen pensjonskonto dersom medlemmet gir aktivt samtykke til overføring av slikt pensjonskapitalbevis.

2.2.1.3 Pensjonskapitalbevis som ikke kan overføres

Pensjonskapitalbevis under utbetaling

Pensjonskapitalbevis under utbetaling kan ikke overføres til medlemmets egen pensjonskonto.

Særlige regler ved særaldersgrense

Pensjonskapitalbevis med ordinær aldersgrense for uttak av pensjon kan ikke overføres til medlemmets pensjonskonto som har særaldersgrense for uttak av pensjon.

Pensjonskapitalbevis fra individuelle spareavtaler etter forskrift til skatteloven

Pensjonskapitalbevis fra individuelle spareavtaler (IPS) etter forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til skatteloven kan ikke overføres til egen pensjonskonto. (IPS inngått etter 1.11.2017).

Pensjonskapitalbevis fra en kollektiv livrente

Pensjonskapitalbevis fra en kollektiv livrente kan ikke overføres til egen pensjonskonto.

Pensjonskapitalbevis som er reservert mot overføring

Pensjonskapitalbevis som er reservert mot overføring til egen pensjonskonto vil ikke kunne overføres før slik reservasjon oppheves av medlemmet.

2.2.2 Når gjennomføres overføringen av pensjonskapitalbeviset

Pensjonskapitalbevis som ikke er reservert mot overføring, overføres til egen pensjonskonto. Det samme gjelder for pensjonskapitalbevis hvor medlemmet har gitt aktivt samtykke til overføring. Etter innmelding i ny innskuddspensjonsavtale følger en reservasjonsperiode der medlemmet har mulighet til å reservere pensjonskapitalbevis mot overføring til egen pensjonskonto. Overføringen av pensjonskapitalen gjennomføres innen 1 måned etter utløpet av denne perioden. Mer om reservasjon kan du lese under overskriften 2.2.3 - Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis.

I reservasjonsregisteret hos Norsk Pensjon har medlemmet mulighet til å fremskynde overføringen av pensjonskapitalbeviset. Fristen på 1 måned regnes da fra det tidspunkt du registrerer at overføringen av pensjonskapitalbeviset til egen pensjonskonto skal fremskyndes.

2.2.3 Reservasjon mot overføring av pensjonskapitalbevis

Medlemmet kan reservere ett eller flere pensjonskapitalbevis slik at de ikke overføres til egen pensjonskonto. Slik reservasjon må medlemmet registrere i reservasjonsregisteret til Norsk Pensjon.

Reservasjonen må registreres innen tre måneder etter medlemmet har mottatt lovpålagt informasjon etter lov om innskuddspensjon § 2-7 om overføring av pensjonskapitalbevis.

Reservasjonen gjelder til medlemmet velger at reservasjon ikke lenger skal gjelde.

2.3 Forsikringer ved uførhet

Nedenfor følger en oversikt over hvilke forsikringer ved uførhet som kan være knyttet til innskuddspensjonsavtalen. For at en person skal anses som ufør etter avtalen, må inntektsevnen være nedsatt. Hvilke krav som må være oppfylt for å få utbetaling er nærmere beskrevet under kapittel 11 - Utbetaling ved uførhet. Det vil fremgå av avtalen hvilke forsikringer ved uførhet som inngår i innskuddspensjonsavtalen.

Selv om bedriften har valgt å knytte en eller flere forsikringer ved uførhet til innskuddspensjonsavtalen, vil den enkelte ansatte bare være omfattet av forsikringene dersom kravene under kapittel 8 – Hvem omfattes av avtalen er oppfylt. Det vil fremgå av medlemmets forsikringsbevis hvilke forsikringer medlemmet er omfattet av.

Innskudds-/premiefritak
Innskuddspensjonsavtalen omfatter innskuddsfritak. Dette innebærer at Nordea Liv overtar betaling av innskudd til alderspensjon for medlemmer som har denne forsikringen og som blir arbeidsuføre.
Dersom bedriften har knyttet forsikringer ved uførhet og død til avtalen, vil avtalen også omfatte premiefritak. For medlemmer som er omfattet av disse forsikringene og som blir arbeidsuføre, innebærer premiefritaket at Nordea Liv overtar betaling av premie for forsikringer ved uførhet og død.

Uførepensjon
Dersom bedriften har knyttet uførepensjon til innskuddspensjonsavtalen, kan medlemmer som er omfattet av forsikringen ha rett til en årlig uførepensjon dersom de blir arbeidsuføre. Uførepensjonen kan utvides til også å omfatte barnetillegg. I tillegg kan bedriften velge å inkludere en tilleggsdekning som gir rett til utbetaling når folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt.

2.4 Forsikringer ved død
Bedriften kan velge å knytte ektefellepensjon, samboerpensjon og barnepensjon til innskuddspensjonsavtalen. Nedenfor følger en kort beskrivelse av disse forsikringene. Det vil fremgå av avtalen hvilke forsikringer ved død som er knyttet til innskuddspensjonsavtalen. Slike forsikringer ved død kommer i tillegg til utbetaling av eventuell gjenstående pensjonskapital.

Dersom annet ikke fremkommer av avtalen med bedriften, vil retten til forsikringer ved død falle bort dersom medlemmet dør etter utmelding av innskuddspensjonsavtalen eller etter fylte 67 år. Dersom det er avtalt en lavere særaldersgrense gjelder denne alderen i stedet for 67 år.

Hvilke krav som må være oppfylt for å kunne få utbetaling er nærmere regulert under punkt 12.2 - Pensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer.

Selv om bedriften har knyttet en forsikring ved død til innskuddspensjonsavtalen, vil den enkelte ansatte bare være omfattet av forsikringene dersom kravene under kapittel 8 – Hvem omfattes av avtalen, er oppfylt. Det vil fremgå av medlemmets forsikringsbevis hvilke forsikringer medlemmet er omfattet av.

Ektefellepensjon
Dersom bedriften har valgt å knytte ektefellepensjon til innskuddspensjonsavtalen vil medlemmets ektefelle eller registrert partner kunne få utbetalt en årlig pensjon dersom medlemmet dør i forsikringstiden.

Om gjenlevende fraskilt ektefelle har rett til ektefellepensjon og hvordan denne i så fall skal fordeles mellom eventuell gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle bestemmes ut fra ekteskapslovgivning som gjelder til enhver tid.

Samboerpensjon
Dersom bedriften har valgt å knytte samboerpensjon til innskuddspensjonsavtalen vil medlemmets samboer kunne få utbetalt en årlig pensjon dersom medlemmet dør i forsikringstiden.

Dersom medlemmet ved sin død også hadde fraskilt ektefelle eller fraskilt partner vil samboerpensjonen kunne reduseres etter nærmere regler.

Barnepensjon
Dersom bedriften har valgt å knytte barnepensjon til innskuddspensjonsavtalen vil medlemmets barn under avtalt alder kunne få utbetalt en årlig pensjon dersom medlemmet dør i forsikringstiden.

3 Når trer avtalen i kraft
Når avtalen er akseptert av daglig leder eller personer med prokura i bedriften, trer innskuddspensjonsavtalen i kraft fra det tidspunkt som er avtalt. Ikrafttredelse forutsetter at første innbetaling er godskrevet Nordea Livs bankkonto.

Det enkelte medlem er omfattet av avtalen etter de regler som er beskrevet under kapittel 8 - Hvem omfattes av avtalen.

4 Opplysningsplikt

4.1 Bedriftens opplysningsplikt

Når innskuddspensjonsavtalen etableres, og ved senere endringer, plikter bedriften å gi riktige og fullstendige opplysninger som den kjenner til eller bør forstå kan være av betydning for Nordea Liv.

4.2 Medlemmets opplysningsplikt

I de tilfeller det kreves, plikter medlemmet å gi riktige og fullstendige opplysninger som medlemmet kjenner til eller bør forstå kan være av betydning for Nordea Liv, herunder avgi helseerklæring når regelverket forutsetter dette.

Det vises for øvrig til utfyllende regler om opplysningsplikt ved utbetaling av forsikringer ved uførhet og utbetaling av forsikringer ved død.

4.2.1 Plikt til å melde fra til Nordea Liv ved uriktig informasjon om den ansattes medlemskap

Medlemmet har ansvar for å sette seg inn i informasjon om medlemskapet i innskuddspensjonsavtalen. Dette gjelder både informasjon fra Nordea Liv og fra bedriften, enten den sendes per post eller gjøres tilgjengelig elektronisk. Dersom informasjonen inneholder feil, skal medlemmet gi Nordea Liv beskjed.

4.3 Særskilt opplysningsplikt - økonomisk kriminalitet/finansiering av terrorvirksomhet

Nordea Liv er, som en del av Nordea-gruppen, underlagt et strengt regelverk for å forhindre at våre produkter og tjenester blir benyttet til økonomisk kriminalitet og/eller til finansiering av terrorvirksomhet. Forsikringstaker (bedriften), forsikrede (medlemmet) og andre personer som kan knyttes til forsikringsavtalen er pålagt å skaffe til veie all informasjon og dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig for å imøtekomme dette regelverket. Dersom bedriften er en frivillig organisasjon skal de retningslinjer som følger av bransjenormer og bransjestandarder følges.

Nordea Liv kan velge ikke å gjennomføre etablering av avtalen eller endre omfanget av avtalen dersom krav nevnt over ikke blir møtt, eller dersom det foreligger mistanke om hvitvasking og/eller finansiering av terrorvirksomhet fra forsikringstaker, forsikrede eller andre personer som kan knyttes til forsikringsavtalen.

Enhver som fremmer krav om utbetaling fra forsikringen må legge frem forespurt dokumentasjon knyttet til tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Utbetaling kan først finne sted etter at Nordea Liv har mottatt, og hatt rimelig tid til å vurdere, slik informasjon. Dersom utbetaling blir utsatt med bakgrunn i at forespurt dokumentasjon ikke er mottatt eller er mangelfull, vil Nordea Liv ikke være erstatningsansvarlig for følgene av utsatt utbetaling og/eller ikke være ansvarlig for forsinkelsesrenter.

4.4 Konsekvenser av at opplysningsplikten er forsømt

Dersom bedriften ikke oppfyller opplysningsplikten er Nordea Liv fri for ansvar og innskuddspensjonsavtalen kan oppheves.

Dersom medlemmet forsømmer opplysningsplikten kan dette medføre at retten etter innskuddspensjonsavtalen helt eller delvis faller bort. Dersom forsømmelsen skyldes svikaktig opptreden, vil Nordea Liv i tillegg kunne si opp andre forsikringsavtaler som vedkommende har i Nordea Liv med øyeblikkelig virkning.

5 Beregningsgrunnlag for innskudd og forsikringer ved uførhet og død

5.1 Lønn og stillingsprosent

Innskuddsplanen er vanligvis knyttet opp mot det enkelte medlemmets lønnsinntekt fra bedriften. Lønnsinntekten er vanligvis den lønn medlemmet mottar fra bedriften. I lønnen medregnes vanligvis ikke godtgjørelse for overtid, skattepliktige naturalytelser, utgiftsgodtgjørelser eller andre varierende eller midlertidige tillegg. Bedriften kan ha avtalt andre grunnlag for beregning av innskudd og lønn.

For selvstendig næringsdrivende regnes lønn som samlet beregnet personinntekt fra næringsvirksomhet.

For innskuddspensjon med investeringsvalg skal det alltid sees bort fra lønn utover 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

Hvilken lønn som er benyttet for det enkelte medlem og hvor mye bedriften sparer for medlemmet fremkommer i forsikringsbeviset.

Lønn ved deltidsstilling
For medlemmer i deltidsstilling vil lønn bli omgjort til en 100 % stilling for beregning av innskudd og eventuelle forsikringer ved uførhet og død. Beregnet innskudd og beregnede forsikringssummer vil deretter avkortes i forhold til stillingsprosent.

Lønn ved permisjon eller permittering
Lønn for medlemmer som beholder sitt medlemskap ved permisjon eller permittering utgjør den lønn medlemmet hadde umiddelbart før permisjonstidspunktet/permitteringstidspunktet. Ved delvis permisjon/ delvis permittering gjelder tilsvarende for fastsettelse av lønn for den del av stilling medlemmet er permittert/ har tatt ut permisjon for.

5.2 Endring av lønn og stillingsprosent

Endring i lønn og stillingsprosent skal gjelde fra det tidspunkt endringen i ansattforholdet trer i kraft. Endring i lønn og stillingsprosent for forsikringer for uførhet og død vil likevel tidligst gjøres gjeldende fra den dag melding om endringen er mottatt av Nordea Liv.

For medlemmer som er omfattet av forsikringer for uførhet og død, vil endring i lønn og stillingsprosent for slike forsikringer kun gjelde når medlemmene er fullt arbeidsdyktige på endringstidspunktet. Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidsstilling.

5.3 Folketrygdens grunnbeløp

Folketrygdens grunnbeløp (G) inngår som del av beregningsgrunnlaget for innskudd og eventuelle forsikringer for død og uførhet. Avtalen oppdateres per avtalens hovedforfall med den til enhver tid gjeldende G. Bedriften kan bestemme at avtalen skal oppdateres med ny G på et tidligere tidspunkt.

Når det gjennomføres endringer og oppdateringer av avtalen vil det være den G som gjelder for avtalen den dag endringen gjennomføres som benyttes ved beregninger av medlemmenes innskudd og eventuelle forsikringer for død og uførhet.

6 Investering av pensjonskapitalen

Det er bedriften som bestemmer hvilke investeringsmuligheter som skal gjøres tilgjengelig for medlemmene innenfor de investeringsmuligheter som Nordea Liv tilbyr. Investeringen kan gjøres i pensjonsprofiler eller enkeltfond. Innenfor disse rammene kan medlemmene velge hvordan pensjonskapitalen skal investeres. Hvordan medlemmet velger å investere sine innskudd og sin pensjonskapital blir medlemmets investeringsvalg.

Pensjonskapital overført fra pensjonskapitalbevis til egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale skal investeres i henhold til medlemmets gjeldende investeringsvalg.

Hvor stor risiko som er knyttet til medlemmets investeringsvalg bestemmes blant annet av hvilken aksjeandel som er valgt. For utfyllende informasjon om pensjonsprofiler og enkeltfond viser vi til fondsinformasjon på nordealiv.no.

Bedriften betaler innskudd til medlemmenes alderspensjon i henhold til avtalt innskuddsplan og avtalt innbetalingsplan. Nordea Liv investerer betalte midler i tråd med medlemmets investeringsvalg. For medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør overføres innbetaling til selvvalgt leverandør.

Punktene 6.1 til og med 6.5 beskriver nærmere hvordan medlemmenes pensjonskapital og fremtidige innskudd til alderspensjon skal investeres, og hvilke regler som gjelder for investeringene.

6.1 Investeringsvalg

Bedriften har foretatt et investeringsvalg som gjelder for alle nye medlemmer (oppstartsfond). Nye medlemmers innskudd til alderspensjon investeres i henhold til dette investeringsvalget inntil medlemmet selv velger å endre dette. Både bedriftens investeringsvalg og medlemmenes eventuelle senere endringer av dette anses som medlemmets investeringsvalg.

Opptjent pensjonskapital ved flytting av innskuddspensjonsavtalen til Nordea Liv investeres i det investeringsvalg som gjelder for alle nye medlemmer (oppstartsfond). Det samme vil gjelde for nye innskudd som innbetales for de ansatte som var medlem av innskuddspensjonsavtalen på flyttetidspunktet. Dette gjelder inntil medlemmet selv velger å endre sitt investeringsvalg.

Medlemmet kan foreta investeringsvalg innenfor de investeringsmuligheter bedriften har avtalt med Nordea Liv.

Pensjonskapital som er overført til egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale investeres i henhold til det investeringsvalget som gjelder for medlemmet.

6.1.1 Medlemmets mulighet til å endre investeringsvalg

Medlemmet kan velge å endre sitt investeringsvalg innenfor de investeringsmuligheter som bedriften har bestemt.

Dersom medlemmet velger en av våre pensjonsprofiler vil både eksisterende pensjonskapital og nye innbetalinger bli investert i valgt pensjonsprofil.

Dersom medlemmet velger enkeltfond kan medlemmet velge at fremtidige innbetalinger skal investeres i andre enkeltfond enn enkeltfond valgt for allerede opptjent pensjonskapital.

Melding om endring

Endring av fond eller investeringsprofil skal som hovedregel meldes via Persondialogen i funksjon for endring av investeringsvalg. Meldinger om endring av enkeltfond eller pensjonsprofiler kan ikke adresseres direkte til ansatte i Nordea Liv eller sendes via sosiale medier der Nordea Liv opererer mv.

Dersom endringen meldes på annen forsvarlig måte, må medlemmet påse at endringsmeldingen inneholder tilstrekkelige opplysninger til at Nordea Liv kan identifisere medlemmet og den ønskede endringen. Det kan påløpe administrasjonskostnader når endringen ikke meldes via funksjon for endring av investeringsvalg i Persondialogen.

6.1.2 Bedriftens mulighet til å endre investeringsvalg

Bedriften kan velge å endre oppstartsfond og hvilke investeringsmuligheter som skal være tilgjengelig for medlemmene.

Endring av bedriftens oppstartsfond vil kun gjelde for nye medlemmer. Eksisterende medlemmer beholder sitt investeringsvalg.

Dersom bedriften begrenser de ansattes investeringsvalg, og den ansattes valgte pensjonsprofil eller enkeltfond ikke lenger er tilgjengelig, blir pensjonskapitalen flyttet til det konseptet bedriften har valgt for sitt oppstartsfond. Innenfor dette konseptet vil det, så langt det er mulig, tas hensyn til den ansattes tidligere valg av aksjeandel og valutasikring. Dersom dette ikke er mulig, eller den ansatte har investert i enkeltfond, vil pensjonskapitalen bli flyttet til bedriftens oppstartsfond.

Melding om endring

Endringer som nevnt over sendes til Nordea Liv på skjema som finnes i Bedriftsdialogen.

6.1.3 Gjennomføring av endring

Endring av fond eller investeringsprofil som medlemmet melder i Persondialogen innen kl. 24.00, gjennom funksjonen for endring av investeringsvalg, gjennomføres med neste arbeidsdags sluttkurs.

Dersom medlemmet melder endringen på annen forsvarlig måte, må meldingen inneholde tilstrekkelige opplysninger til å identifisere medlemmet og den ønskede endringen. Slike endringer behandles innenfor normal saksbehandlingstid og kan ikke gjennomføres før Nordea Liv har mottatt nødvendig dokumentasjon. Medlemmet bærer risikoen for kursendringer frem til endringen gjennomføres. Endringen vil deretter gjennomføres med neste arbeidsdags sluttkurs.

Medlemmenes konti vil bli oppdatert med andeler når aktuell(e) fondsforvalter(e) har bekreftet at handel er gjennomført. Dersom handel er gjennomført til kurs som senere blir korrigert av aktuell(e) fondsforvalter(e), vil medlemmenes konti kunne bli korrigert for dette.

For endringer meldt av bedriften vil endringen gjennomføres så snart som mulig etter rimelig saksbehandlingstid.

6.1.4 Kursfastsettelse

Kurs for andeler i fond fastsettes hver arbeidsdag for de fond der aktuell(e) fondsforvalter(e) har fastsatt kurs samme dag. Forsinket eller uteblitt kurs fra fondsforvalter(e) medfører at medlemmets konto ikke blir oppdatert med riktig kurs før denne er mottatt fra fondsforvalter. Fondsbytte som er meldt innen fristen, vil få neste arbeidsdags kurs (arbeidsdag er definert under ord og uttrykk). Dersom kurs fra fondsforvalter(e) ikke er tilgjengelig har Nordea Liv likevel rett til å anvende den kurs som Nordea Liv fastsetter etter en skjønnsmessig vurdering.

6.1.5 Nordea Livs rett til å endre og avslutte fond/investeringsprofiler

Nordea Liv har rett til å endre eller stenge adgangen til å investere i et eller flere enkeltfond eller pensjonsprofiler. Dette gjelder også for allerede investert pensjonskapital. Dersom Nordea Liv endrer investeringsutvalget tilbys berørte bedrifter og medlemmer å flytte investeringene til lignende enkeltfond eller pensjonsprofiler. Dersom Nordea Liv ikke mottar tilbakemelding om nytt investeringsvalg innen rimelig tid, kan Nordea Liv overføre verdien til et enkeltfond eller pensjonsprofil som Nordea Liv peker ut. Nordea Liv orienterer da bedriften der det er aktuelt og medlemmer som er berørt av endringen.

6.2 Kostnader

Bedriften skal dekke kostnader til forvaltning av den pensjonskapital medlemmet opptjener i arbeidsforholdet. Kostnader til forvaltning av tidligere opptjent pensjonskapital dekkes av medlemmet.

6.2.1 Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når denne forvaltes i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale

Kostnader knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen trekkes i de enkelte fondene og er dermed inkludert i fondskursen.

Bedriften kompenserer for disse kostnadene ved å betale et tilsvarende beløp ved neste innbetaling til pensjonsordningen. I faktura vil beløpet fremkomme som en del av innskuddet.

For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jf. lov om verdipapirfond.

6.2.2 Kostnader til forvaltning av pensjonskapital opptjent i arbeidsforholdet når selvvalgt leverandør er valgt

I de tilfeller medlemmet velger en selvvalgt leverandør for sin egen pensjonskonto, skal bedriften betale en standardkompensasjon for forvaltning av pensjonskapital opptjent i nåværende arbeidsforhold. Standardkompensasjonen er en kompensasjon bedriften betaler for medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør. Kompensasjonen skal dekke de forvaltningsomkostninger som bedriften ellers ville dekket dersom medlemmet ikke hadde valgt selvvalgt leverandør. Standardkompensasjonen vil bli utregnet etter de til enhver tid gjeldende lovbestemmelser. Standardkompensasjonen kan avvike fra faktiske kostnader. Informasjon om standardkompensasjonens størrelse får du hos Norsk Pensjon.

Standardkompensasjonen vil bli tillagt innskuddet som faktureres bedriften.

6.2.3 Kostnader til forvaltning av overførte pensjonskapitalbevis til arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale

Kostnader til forvaltning av tidligere opptjent pensjonskapital dekkes av medlemmet.

Kostnader knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond.

For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jf. lov om verdipapirfond.

Det kan avtales en annen fordeling av kostnadene til forvaltning av pensjonskapitalen. Dette vil i så fall fremkomme av avtalen med bedriften.

6.2.4 Spesielle forhold ved konsern

I de tilfeller bedriften er en del av et konsern dekker bedriften også kostnaden til forvaltning av den del av medlemmets pensjonskapital som er opptjent i konsernet ved sammenhengende ansettelse i bedrifter som inngår i konsernet. Dette gjelder kun i de tilfeller bedriften har bestemt at slik kostnadsdekning skal gjelde ved skifte av arbeidsgiver innad i konsernet og bestemmelsen gjelder for alle medlemmer som skifter arbeidsgiver i konsernet.

6.3 Risiko for verdiutvikling

Medlemmet bærer selv risikoen for verdiutvikling på investert kapital, og Nordea Liv har ikke ansvar for investeringenes verdiutvikling. Avkastningen kan bli både positiv og negativ, og størrelsen på avkastningen er blant annet avhengig av markedets utvikling, kostnader, risikoprofil i de valgte investeringer og fondsforvalters dyktighet. Fondsinformasjon som finnes på Nordea Livs nettsider angir investeringsalternativenes risikoprofil.

6.4 Nedjustering av aksjeandel (nedtrapping)

For å redusere risikoen for svingninger i pensjonskapitalen før pensjonsuttak, reduserer Nordea Liv automatisk aksjeandelen i pensjonsprofilen de siste årene før medlemmet kan ta ut pensjon.

Aksjeandelen trappes ned til omtrent 15 prosent over 15 år. Pensjonsprofiler som allerede har en aksjeandel på omtrent 15 prosent, trappes ikke videre ned.

Medlemmet kan selv velge når nedtrappingen skal starte.

For mer informasjon om nedtrapping og når denne vil starte, viser vi til Persondialogen. Her vil det også fremkomme informasjon om hvilke muligheter som foreligger til å endre investeringsvalg.

Er pensjonskapitalen plassert i enkeltfond vil nedtrapping av aksjeandel ikke finne sted.

6.5 Eierskap til fondsandeler

Nordea Liv står som eier av andelene i de valgte investeringer. Medlemmet har en fordring til Nordea Liv og har rett til innestående verdi av pensjonskapitalen. Retten til å få innestående verdi utbetalt reguleres av utbetalingsreglene i innskuddspensjonsavtalen.

7 Innbetaling til innskuddspensjonsavtalen

7.1 Innbetaling av innskudd og premie

Bedriften betaler innskudd og premie forskuddsvis til Nordea Liv under ett for alle medlemmene som innskuddspensjonsavtalen omfatter (dette gjelder også medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør). Innskudd/premie for innskuddspensjonsavtalen forfaller til betaling etter angitt betalingsfrist.

Innskudd til medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør vil bli overført til selvvalgt leverandør normalt første arbeidsdag etter at innbetaling foreligger fra bedriften.

Nordea Liv vil investere innbetalte midler i henhold til valgte investeringsvalg, normalt første arbeidsdag etter at Nordea Liv har mottatt melding om at innbetalingen er godskrevet Nordea Livs bankkonto (arbeidsdag er definert under ord og uttrykk).

Det er videre en forutsetning at det er mottatt tilstrekkelig informasjon til at Nordea Liv kan identifisere hvilken avtale innbetalingen gjelder for. Ved tilflytting er det også en forutsetning at Nordea Liv har mottatt tilstrekkelig informasjon for å identifisere hvert medlems andel av den tilførte kapitalen.

Medlemmenes egne pensjonskonti blir oppdatert med andeler når aktuell(e) fondsforvalter(e) har bekreftet at handel er gjennomført. Dersom handel er gjennomført til kurs som senere blir korrigert av aktuell(e) fondsforvalter(e), vil medlemmenes konti kunne bli korrigert for dette.

7.2 Kursfastsettelse

Kurs for andeler i fond fastsettes hver arbeidsdag for de fond der aktuell(e) fondsforvalter(e) har fastsatt kurs samme dag. Forsinket eller uteblitte kurser fra fondsforvalter(e) medfører at medlemmenes konti ikke blir oppdatert med riktig kurs før denne er mottatt fra fondsforvalter. Handler kan tidligst gjennomføres med neste arbeidsdags sluttkurs (arbeidsdag er definert under ord og uttrykk). Dersom kurs fra fondsforvalter(e) ikke er tilgjengelig har Nordea Liv allikevel rett til å anvende den kurs som Nordea Liv fastsetter etter en skjønnsmessig vurdering.

7.3 Delvis innbetaling av innskudd

Dersom bedriften betaler deler av fakturert innskudd blir skyldig restbeløp trukket fra innskuddsfondet. Dersom innbetalt beløp sammen med innestående i innskuddsfondet er for lite i forhold til hva som er avtalt for terminen, blir innbetalt beløp overført til innskuddsfondet og blir stående i innskuddsfondet til manglende innskudd er innbetalt. Når manglende innskudd er betalt investeres innbetalingen samlet og fordeles på de enkelte medlemmers konti.

Tilsvarende vil gjelde for overføring av innskudd til selvvalgt leverandør.

7.4 For mye innbetalt innskudd

7.4.1 Bedriften innbetaler mer enn fakturert beløp

Dersom bedriften innbetaler mer enn fakturert beløp vil overskytende beløp bli godskrevet innskuddsfondet.

7.4.2 Endring som medfører reduksjon i varslet beløp

Dersom det foretas endring på avtalen som medfører at varslet innskudd blir redusert, vil eventuelt for mye betalt beløp bli godskrevet avtalens innskuddsfond. Det sendes ikke ut ny faktura hvor opprinnelig beløp er redusert.

7.4.3 Medlemmet har fått tilført mer innskudd enn berettiget

Dersom et medlem har fått tilført mer innskudd enn medlemmet hadde krav på, kan pensjonskapitalen korrigeres for å rette opp feilen. Korrigeringen kan skje ved reduksjon av pensjonskapitalen eller gjennom justering av fremtidige innskudd.

7.5 Innskudd dersom medlemmet dør

Dersom medlemmet dør, skal det ikke lenger betales innskudd for medlemmet. Betalt innskudd inngår likevel i sin helhet i den avdødes pensjonskapital.

Tilsvarende vil gjelde for innskudd og standardkompensasjon for forvaltning av pensjonskapitalen som er overført til selvvalgt leverandør.

7.6 Renter ved forsinket betaling

Bedriften plikter til å betale renter av premie ved betalingsmislighold i samsvar med lov om renter ved forsinket betaling av 17. desember 1976 nr. 100.

7.7 Opphør som følge av manglende betaling

Dersom innskudd/premie ikke er betalt innen betalingsfristen, og det ikke er midler i innskudds-/premiefond til dekning av innskudd/ premie, opphører innskuddspensjonsavtalen etter utløpet av betalingsfristen i lovbestemt varsel. Det kan avtales betalingsutsettelse på vilkår som bedriften og Nordea Liv blir enige om. Mer om opphør er beskrevet under kapittel 17 - Opphør av innskuddspensjonsavtalen.

8 Hvem omfattes av avtalen

Arbeidsgiver og ansatte som oppfyller vilkårene for medlemskap i avtalen skal være medlem i innskuddspensjonsavtalen. Dette gjelder også ansatte som har valgt selvvalgt leverandør.

Innskuddspensjonsavtalen skal omfatte alle ansatte som har fylt 13 år og som har mottatt lønn fra bedriften som minst tilsvarer rapporteringspliktig lønn i a-meldingen.

Ansatte kan ikke reservere seg mot medlemskap i avtalen. Dette gjelder likevel ikke innehaver av enkeltpersonforetak, ansatte som eier minst 2/3 av et aksjeselskap, eller personer som er personlige deltakere i ANS eller DA. Disse kan velge å reservere seg mot medlemskap i avtalen.

Som medlem regnes også ansatte/ tidligere ansatte som er innvilget uførepensjon og/eller innskuddsfritak og premiefritak. Medlemmer som har startet uttak av alderspensjon og har sluttet i foretaket, regnes ikke som medlem.

Ansatte som ikke er pliktig medlem i folketrygden, kan ikke være medlem av innskuddspensjonsavtalen med mindre annet følger av forskrift om medlemskap i pensjonsordning mv § 2 (FOR-2006-03-16-311).

Ansatte som er i lovbestemt permisjon skal være medlem i avtalen, under forutsetning av at hun eller han skal gjenoppta arbeidet i bedriften. Ansatte i annen type permisjon og ansatte som er permitterte skal ikke være medlem i avtalen med mindre annet er avtalt og fremkommer av avtalen.

8.1 Når skal den ansatte meldes inn i innskuddspensjonsavtalen

Ansatte meldes inn i innskuddspensjonsavtalen den dag kriterier for medlemskap, som beskrevet over og i avtalen med bedriften, er oppfylt og Nordea Liv har fått melding fra bedriften om at den ansatte skal meldes inn. Medlemskap forutsetter at avtalen er i kraft.

Dersom Nordea Liv ikke har fått melding fra bedriften om at den ansatte skal meldes inn, har Nordea Liv ikke ansvar for den ansatte før slik melding er mottatt. For ansatte som fortsatt er ansatt i bedriften når melding mottas, skal bedriften likevel betale pensjonsinnskudd for perioden fra innmeldingen skulle ha skjedd. Innskuddene investeres først ved innbetaling, og den ansatte får derfor ikke verdiutvikling på pensjonskapitalen for perioden før innbetalingen er mottatt. Forsikringer ved uførhet og død gjelder først fra den dagen Nordea Liv mottar melding om innmelding.

8.1.1 Tilleggskrav for medlemmets rett til forsikringer ved uførhet og død

8.1.1.1 Arbeidsdyktighetserklæring

Retten til å få knyttet til forsikringer ved uførhet og død gjelder kun for de ansatte som bedriften ved innmelding har bekreftet er fullt arbeidsdyktige (arbeidsdyktighetserklæring). Dersom medlemmet på et senere tidspunkt blir fullt arbeidsdyktig skal forsikringer ved uførhet og død knyttes til og tre i kraft fra det tidspunktet Nordea Liv får melding fra bedriften om friskmelding.

Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidsstilling.

8.1.1.2 Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring om helse)

Dersom innskuddspensjonsavtalen ved ikrafttredelsen omfatter færre enn fem medlemmer, kan retten til å få knyttet til uførepensjon og forsikringer ved død for det enkelte medlemmet være betinget av at Nordea Liv godkjenner egenerklæring om helse. Egenerklæring om helse er en særskilt vurdering av det enkelte medlemmets helseopplysninger. Det samme kan også gjøres gjeldende ved innmelding av nye medlemmer, dersom antall arbeidsdyktige medlemmer i innskuddspensjonsavtalen på dette tidspunkt er færre enn fem.

For kollektive livrenter kan det være krav om egenerklæring av helse også for avtaler med flere enn fem ansatte.

Medlemmets rett til å få knyttet til innskuddsfritak vurderes ikke i egenerklæring om helse, men av arbeidsdyktighetserklæringen.

Dersom det er foretatt en særskilt vurdering av medlemmets helseopplysninger vil uførepensjon og forsikringer ved død knyttes til med virkning fra dato for godkjent egenerklæring om helse.

For innehaver av bedrifter med færre enn fem ansatte hvor Nordea Liv beslutter at særskilt helsevurdering skal gjennomføres, gjelder nevnte betingelser om helseerklæring både ved innmelding i innskuddspensjonsavtalen og ved senere forhøyelser av lønn utover generelle lønnsendringer. Det samme gjelder ved økning av størrelsen på uførepensjonen eller forsikringer ved død.

Dersom innskuddspensjonsavtalen er flyttet fra annen pensjonsleverandør til Nordea Liv, opprettholdes et eventuelt avslag på retten til å få knyttet til uførepensjon, barnetillegg til uførepensjon og forsikringer ved død gitt av avgivende selskap.

8.2 Når skal den ansatte meldes ut av innskuddspensjonsavtalen

Når et medlem slutter i bedriften, tar ut permisjon som ikke gir rettigheter til medlemskap eller blir permittert som følge av driftsinnskrenkninger mv. skal medlemmet meldes ut av avtalen med mindre annet fremkommer av avtalen til bedriften. Medlemmet skal også meldes ut av avtalen dersom det ikke forventes at medlemmets lønn i løpet av kalenderåret vil minst tilsvare rapporteringspliktig lønn i a-meldingen.

Et medlem som ikke lenger er pliktig medlem i folketrygden skal meldes ut dersom ikke annet følger av § 2 i forskrift om medlemskap i pensjonsordning mv. (FOR-2006-03-16-311).

Dersom bedriften er del av et konsern, skal medlemmer som ved jobbskifte går direkte fra en bedrift i konsernet til en annen, overføres til innskuddspensjonsavtalen i den nye konsernbedriften. Dette gjelder bare dersom bedriften har bestemt at slik overføring skal skje ved jobbskifte innen konsernet, og bestemmelsen gjelder for alle medlemmer som skifter arbeidsgiver i konsernet.

Forsikringer ved uførhet og død vil uansett opphøre når medlemmet fyller 67 år, eller ved lavere avtalt alder for særaldersgrense.

For medlemmer som har knyttet til forsikringer ved uførhet, kreves det full arbeidsdyktighet for at medlemmet skal kunne meldes ut av avtalen. Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidsstilling. Dersom et medlem har fått avslag på søknad om utbetaling av innskuddsfritak eller uførepensjon, eller ikke er omfattet av disse forsikringene, kan medlemmet likevel meldes ut.

Under spesielle forhold kan bedriften med Nordea Livs samtykke, melde medlemmet ut også etter at utbetaling av uførepensjon eller innskuddsfritak har startet. Det samme gjelder dersom medlemmet ikke er fullt arbeidsdyktig.

9 Rettigheter ved utmelding av innskuddspensjonsavtalen

9.1 Opphørstidspunkt for forsikringer ved uførhet og død

Medlemmet er omfattet av forsikringer ved uførhet og død frem til Nordea Liv mottar melding fra bedriften om utmelding, og 14 dager etter at Nordea Liv eller bedriften har sendt melding til medlemmet om at utmelding er foretatt.

Dersom det oppstår et forsikringstilfelle som Nordea Liv er ansvarlig for i perioden etter utmelding, kan Nordea Liv gjøre fradrag i forsikringsutbetalingen. Fradraget kan gjøres i den utstrekning medlemmet i mellomtiden er kommet inn under en tilsvarende forsikring og får utbetaling fra den.

9.2 Pensjonskapitalbevis

9.2.1 Utstedelse av pensjonskapitalbevis

Ved utmelding har medlemmet rett til å få opptjent pensjonskapital overført til et pensjonskapitalbevis.

For kollektive livrenter kan det være avtalefestet avvikende regler.

9.2.2 Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset

Pensjonskapitalen forvaltes i samme pensjonsprofil eller enkeltfond som medlemmet hadde på det tidspunktet pensjonskapitalen ble overført til pensjonskapitalbeviset.

Dersom investeringsvalget knyttet til innskuddspensjonsavtalen var avhengig av ansettelsesforholdet, vil Nordea Liv kunne overføre pensjonskapitalen til andre enkeltfond eller annen pensjonsprofil utpekt av Nordea Liv.

Medlemmet kan velge å endre investeringsvalg.

9.2.3 Kostnader

Når det utstedes pensjonskapitalbevis blir medlemmet eier av pensjonskapitalbeviset og derfor ansvarlig for kostnadene knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen, administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad.

Kostnader knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond. For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jf. lov om verdipapirfond.

Administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad belastes ved at Nordea Liv selger andeler i fondssammensetningen hver måned. Dette gjøres på en slik måte at fondssammensetningen så langt som mulig forblir uendret.

9.2.4 Sammenslåing av pensjonskapitalbevis

Dersom innehaver har flere pensjonskapitalbevis, kan vedkommende kreve at pensjonskapitalen blir slått sammen og at nytt pensjonskapitalbevis blir utstedt på grunnlag av den samlede pensjonskapitalen.

9.2.5 Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale

Dersom innehaver av pensjonskapitalbeviset blir/er medlem av en innskuddspensjonsavtale vil pensjonskapitalbeviset overføres til ny arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale etter de regler som er beskrevet under punkt 2.2 - Overføring av pensjonskapitalbevis.

9.3 Fripolise for etterlatteforsikringer

For innskuddspensjonsavtaler som har knyttet til etterlatteforsikringer med opptjening av fripoliserettigheter, får medlemmet en fripolise for den del av forsikringen som ble opptjent i forsikringstiden, og en forholdsmessig andel av forsikringens eventuelle bufferfond.

For kollektiv livrente blir rett til fripolise behandlet slik det fremgår av forsikringsavtalen.

9.4 Tilbud om fortsettelsesforsikring

Dersom medlemskapet i innskuddspensjonsavtalen opphører har medlemmet rett til å opprettholde sparing til alderspensjon og forsikringer ved uførhet og død i en fortsettelsesforsikring uten at Nordea Liv skal foreta en helsevurdering av medlemmet.

Nordea Liv skal gi medlemmet beskjed om denne rettigheten. Medlemmet må benytte retten innen 6 måneder etter at Nordea Livs ansvar opphørte.

Ved individuell fortsettelse av forsikringen vil forsikringen omfatte det innskudd og de forsikringssummer som medlemmet var forsikret for på tidspunktet for uttredelsen av innskuddspensjonsavtalen, med fradrag for eventuelle fripoliser.

Dersom medlemmet er eller blir medlem av annen tjenestepensjonsavtale kan medlemmet ikke fortsette sparing til alderspensjon.

Premien for forsikringen beregnes etter den premietariff som til enhver tid gjelder for individuelle forsikringer utgått fra kollektiv pensjonsforsikring.

Ved etablering av fortsettelsesforsikring vil premie og innskudd beregnes fra den dag forsikringen går over til å bli individuell forsikring, det vil si fra den 1. i den måneden kunden aksepterer tilbud om fortsettelsesforsikring. Innskudd og premie for forsikringen forfaller til betaling innen den angitte betalingsfristen.

10 Utbetaling av alderspensjon

Alderspensjon utbetales fra innskuddspensjonsavtalen for de medlemmer som har valgt egen pensjonskonto i arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale.

For de medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør vil utbetaling skje fra denne.

10.1 Alderspensjonens størrelse

Hvor mye et medlem får utbetalt i alderspensjon fra innskuddspensjonsavtalen vil være avhengig av størrelse på pensjonskapitalen og utbetalingstiden.

Pensjonskapitalen består av:

- innbetalt innskudd inkludert kostnader dekket av bedriften
- pensjonskapital som er overført til egen pensjonskonto hos nåværende arbeidsgiver
- avkastning på innskuddene
- avkastning på den overførte pensjonskapitalen

10.2 Fra hvilket tidspunkt kan alderspensjonen utbetales

Medlemmet kan tidligst få utbetaling av alderspensjon fra fylte 62 år med mindre annet er avtalt (særaldersgrense).

10.3 Hvordan starte utbetaling av alderspensjon

Utbetaling av alderspensjon bestilles av medlemmet i Persondialogen senest en måned før ønsket utbetalingsmåned. Nordea Liv utsteder da et pensjonskapitalbevis for opptjent pensjonskapital. Pensjonskapitalen forvaltes videre som en pensjonsspareavtale i Nordea Liv, med mindre medlemmet velger at pensjonskapitalen skal gjøres om til en pensjonsforsikringsavtale.

Pensjonskapitalbevis som pensjonsspareavtale

Forvaltning i en pensjonsspareavtale betyr at pensjonskapitalen fortsatt er investert i de enkeltfond eller pensjonsprofiler som er valgt for avtalen eller som medlemmet selv har valgt eller velger. De månedlige pensjonsutbetalingene vil da være avhengig av verdien av gjenstående pensjonskapital ved hver utbetaling. Ved død utbetales resterende pensjonskapital til etterlatte etter de regler som er beskrevet under punkt 12.1.2 - Fordeling av pensjonskapital.

Pensjonskapitalbevis som pensjonsforsikringsavtale
Pensjonskapitalbevis som pensjonsforsikringsavtale betyr at medlemmets pensjonskapital blir benyttet til å kjøpe en pensjonsforsikringsavtale. Medlemmet vil da være sikret årlig utbetaling som er lik i hele utbetalingstiden. Dersom medlemmet dør i utbetalingstiden vil gjenstående pensjonskapital (nå premiereserve) tilbakeføres til Nordea Liv og ikke til medlemmets etterlatte.

10.4 Hvor lenge skal alderspensjon utbetales

Alderspensjon skal utbetales til fylte 77 år, men likevel i minst 10 år. Medlemmet kan velge å få pensjonen utbetalt over en lengre tidsperiode så lenge samlet årlig pensjon overstiger 20 % av folketrygdens grunnbeløp.

Nordea Liv vil justere utbetalingstiden ned til det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig pensjon utgjør om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp på uttakstidspunktet. Ved vurdering av om utbetalingstiden skal justeres, vil medlemmets samlede pensjonskapital i egen pensjonskonto bli lagt til grunn.

Utbetaling i månedlige terminer
Pensjon utbetales etterskuddsvis i månedlige terminer. Terminutbetalingene vil være lik størrelsen på pensjonskapitalen delt på antall gjenstående terminer. Hvis det er avtalt at pensjonen skal opphøre når pensjonsmottaker når en bestemt alder, skjer dette ved utgangen av måneden før medlemmet når denne alder.

10.5 Delvis utbetaling av alderspensjon

Når utbetaling av alderspensjon starter, kan medlemmet velge delvis utbetaling av alderspensjonen.

Ved delvis uttak av alderspensjon kan graden av uttak av pensjonskapital likevel ikke være mindre enn det som er nødvendig for at den årlige alderspensjonen utgjør om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp.

Ved fylte 67 år, eller ved lavere avtalt alder ved særaldersgrense, kan medlemmet endre utbetalingsgraden. Deretter kan utbetalingsgraden endres én gang hver 12. måned.
Medlemmet kan uansett når som helst endre til full utbetaling av alderspensjon.

10.6 Utbetaling av alderspensjon samtidig med utbetaling av uførepensjon

Mottar medlemmet alderspensjon og uførepensjon fra innskuddspensjonsavtalen kan ikke samlet utbetaling av uførepensjon og alderspensjon overstige en pensjonsgrad på 100 %.

I de tilfeller medlemmet blir ufør etter uttak av alderspensjon, reduseres uttaket av alderspensjon slik at samlet utbetaling av uførepensjon og alderspensjon ikke overstiger denne grensen.

10.7 Utbetaling av alderspensjon samtidig med at medlemmet arbeider

Medlemmet kan arbeide og har rett til innskudd til alderspensjon etter at utbetaling av alderspensjon har startet.

Innskudd som er innbetalt etter at utbetaling av alderspensjon er startet, tilføres medlemmets konto i innskuddspensjonsavtalen. I de tilfeller medlemmet har startet full utbetaling av alderspensjonen vil ny opptjening av pensjonskapital overføres fra medlemmets egen pensjonskonto til pensjonskapitalbeviset 1. januar hvert år.

10.8 Særlige regler for kollektiv livrente

For kollektive livrenter vil det kunne være avtalefestet avvikende regler for utbetaling av pensjon. Disse vil fremkomme i avtalen.

10.9 Opplysningsplikt for å få utbetalt alderspensjon

For å få utbetalt oppspart pensjonskapital må den dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig fremlegges.

11 Utbetaling ved uførhet

Dersom medlemmet har fått nedsatt inntektsevne som følge av uførhet, og inntektsevnen har vært redusert med 20 % eller mer i minst 12 måneder, kan medlemmet ha rett til innskuddsfritak. Dersom innskuddspensjonsavtalen også omfatter uførepensjon, kan medlemmet ha rett til utbetaling av uførepensjon.

For å få utbetalt forsikringer ved uførhet må den dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig fremlegges.

11.1 Innskuddsfritak og premiefritak

11.1.1 Når utbetales innskuddsfritak og premiefritak

Innskuddspensjonsavtalen omfatter innskuddsfritak og eventuelt premiefritak dersom avtalen også omfatter forsikringer ved uførhet eller død. Det fremgår av medlemmets forsikringsbevis om medlemmet er omfattet av disse forsikringene. Dersom medlemmet er omfattet, kan retten til innskuddsfritak og premiefritak inntre.
Dette forutsetter at inntektsevnen er nedsatt med 20 % eller mer som følge av uførhet. Retten inntrer likevel tidligst 12 måneder etter at inntektsevnen ble redusert.

Det forutsettes at hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen er gjennomført, samt at det er dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

I de tilfeller innskuddspensjonsavtalen også omfatter uførepensjon, kan innskuddsfritak og premiefritak likevel tidligst utbetales når medlemmet har framsatt krav på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, og det må antas at kravet blir innvilget. Ved uføregrad lavere enn folketrygdens krav til utbetaling av arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd, kan likevel innskuddsfritak og premiefritak innvilges når det er tilstrekkelig dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

Regler om begrensninger i retten til innskuddsfritak og premiefritak finnes under punktet 11.3 - Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet.

11.1.2 Hvordan fastsettes uføregraden/inntektsevnen

Størrelsen på innskuddsfritaket og premiefritaket retter seg til enhver tid etter faktisk grad av arbeidsuførhet på bakgrunn av nedsatt inntektsevne. Vurderingen av hvor mye inntektsevnen er redusert bygger på en sammenligning av inntektsmuligheter før og etter uføretidspunktet. Uføregraden skal tilsvare den del av inntektsevnen som ansees tapt.

Full arbeidsuførhet gir rett til fullt innskuddsfritak og premiefritak, og delvis arbeidsuførhet gir rett til delvis innskuddsfritak og premiefritak.

Er uføregraden fastsatt i folketrygden skal denne normalt legges til grunn ved fastsettelsen av størrelsen på innskuddsfritaket og premiefritaket i Nordea Liv. Nordea Liv fastsetter likevel en annen uføregrad dersom medlemmets faktiske reduserte inntektsevne som følge av uførhet tilsier det.

Når uføregraden ikke er fastsatt i folketrygden eller når Nordea Liv fastsetter en annen uføregrad enn den som er fastsatt i folketrygden, fastsetter Nordea Liv uføregraden på grunnlag av den nedsatte inntektsevnen som sykdommen eller ulykkestilfellet etter en objektiv vurdering kan antas å ha medført. Når graden blir fastsatt, skal det tas hensyn til medlemmets arbeidsinntekt før arbeidsuførheten inntrådte, og til arbeidsinntekt og arbeidsmuligheter etter dette tidspunktet. Det skal ikke bare tas hensyn til medlemmets tidligere arbeid, men også til ethvert arbeid som kan passe for medlemmet. Hvis skifte av arbeid er nødvendig for helt eller delvis å gjenvinne arbeidsevnen, skal det likevel i en rimelig overgangstid tas hensyn til i hvilken grad medlemmet kan utføre sitt vanlige arbeid.

Dersom medlemmet får en inntektsevne som overstiger det som er lagt til grunn ved fastsettelse av uføregrad, skal innskuddsfritak og premiefritak reduseres slik at størrelsen på innskuddsfritak og premiefritak er i samsvar med faktisk grad av uførhet.

11.1.3 Hvor lenge utbetales innskuddsfritak og premiefritak

Det gis innskuddsfritak og premiefritak så lenge inntektsevnen er redusert med minst 20 %, men ikke lenger enn til medlemmet dør eller til og med måneden før medlemmet fyller 67 år. Dersom det er avtalt en lavere særaldersgrense, gjelder fritaket til og med måneden før medlemmet når denne alderen.

11.1.4 Hvordan utbetales innskuddsfritak og premiefritak

Innskuddsfritak og premiefritaksbeløp kommer til fradrag i innskudd/ premie som skal betales for medlemmet.

11.2 Uførepensjon

Disse vilkårene omhandler både regler for uførepensjon fra en innskuddspensjonsavtale og regler for uførepensjon i en fripolise, fortsettelsesforsikring eller kollektiv livrente i Nordea Liv. Regelverket for disse produktene er forskjellig, det er derfor viktig å vite hvilket produkt det er aktuelt med utbetaling fra.

11.2.1 Uførepensjon i en innskuddspensjonsavtale

11.2.1.1 Når utbetales uførepensjon

Dersom innskuddspensjonsavtalen omfatter uførepensjon og det av forsikringsbeviset til medlemmet fremkommer at medlemmet er omfattet av uførepensjon, kan retten til uførepensjon inntre. Dette forutsetter at inntektsevnen som følge av uførhet er varig nedsatt med 20 % eller mer. I tillegg må hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen i samsvar med reglene i folketrygdloven § 12-5 være gjennomgått, eller forsøkt gjennomgått. Retten til uførepensjonen inntrer likevel tidligst 12 måneder etter at inntektsevnen ble redusert. Hvordan inntektsevnen vurderes, er nærmere beskrevet under punkt 11.2.1.2 - Hvordan fastsettes inntektsevne og uføregrad.

Når medlemmet har framsatt krav på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, og det må antas at kravet blir innvilget, kan uførepensjon utbetales som midlertidig uførepensjon.

Uførepensjonen med eventuelle tilleggsforsikringer er alltid uten rett til opptjening til fripolise. Uførhet som inntreffer etter at arbeidsforholdet er avsluttet, eller etter fylte 67 år (eventuelt lavere særaldersgrense) vil derfor ikke gi rett til uførepensjon.

Regler om begrensninger i retten til uførepensjon finnes under punkt 11.3 - Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet.

11.2.1.2 Hvordan fastsettes inntektsevne og uføregrad

Ved innvilgelse av uførepensjon eller midlertidig uførepensjon fastsettes uføregraden på bakgrunn av nedsatt inntektsevne. Vurderingen av hvor mye inntektsevnen er redusert bygger på en sammenligning av inntektsmuligheter før og etter uføretidspunktet. Uføregraden skal tilsvare den del av inntektsevnen som ansees tapt.

Inntektsmuligheter før uføretidspunktet fastsettes til medlemmets normale årslønn i foretaket. Inntektsmuligheter etter uføretidspunktet bygger på en vurdering av den inntekt medlemmet forutsetter å kunne skaffe seg ved å utnytte sin restinntektsevne ved ethvert arbeid som medlemmet nå kan utføre. Inntekt før og etter uførhet justeres i samsvar med senere regulering av folketrygdens grunnbeløp.

Er inntektsevnen redusert gradvis over flere år, kan det tas utgangspunkt i inntektsevne før skade, sykdom eller lyte oppstod.

Uføregraden fastsettes gradert i trinn på fem prosent.

Uføregrad fastsatt etter folketrygdloven skal normalt legges til grunn. Nordea Liv fastsetter likevel en annen uføregrad dersom medlemmets faktiske reduserte inntektsevne som følge av uførhet tilsier det.

11.2.1.2.1 Endring av inntektsevne og uføregrad

Blir inntektsevnen ytterligere nedsatt etter at uføregrad er fastsatt kan medlemmet kreve at det blir fastsatt ny uføregrad.

Ved økt inntektsevne etter at uføregraden er fastsatt vil uføregraden beholdes uendret. Det skal istedenfor foretas inntektsfradrag i uførepensjonen, mer om dette kan leses under punktet 11.2.1.2.2 - Fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon.

Ved utbetaling av midlertidig uførepensjon vil endring i inntektsevne medføre endring i uføregrad.

Dersom pensjonsgivende arbeidsinntekt i løpet av et kalenderår utgjør mer enn 80 % av inntekt før medlemmet ble ufør, oppjustert i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp, vil vilkårene for å ha rett til uførepensjon ikke lenger være oppfylt.

11.2.1.2.2 Fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon

Dersom medlemmets pensjonsgivende arbeidsinntekt i løpet av et kalenderår overstiger den inntekt som medlemmet hadde ved fastsettelsen av inntektsevnen/uføregraden vil det bli foretatt et fradrag i uførepensjonen til medlemmet.

Reduksjon av uførepensjonen gjøres i henhold til regler fastsatt i lov om tjenestepensjon § 8-9.

Medlemmet skal opplyse Nordea Liv om forventet inntekt og endringer i inntekt.

Dersom det er utbetalt for lite eller for mye pensjon skal det foretas et etteroppgjør. For mye utbetalt pensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og kan avregnes ved å trekke i fremtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon. Krav om å tilbakebetale for mye utbetalt uførepensjon er tvangsgrunnlag for utlegg.

11.2.1.2.3 Når uføregraden er lavere enn folketrygdens krav

Ved uføregrad lavere enn folketrygdens krav til utbetaling av arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd, kan midlertidig uførepensjon tidligst utbetales 12 måneder etter det er tilstrekkelig dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid. For at pensjonen skal kunne utbetales må i tillegg hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen i samsvar med reglene i folketrygdloven § 12-5 være gjennomgått, eller forsøkt gjennomgått. Uføregraden fastsettes i slike tilfeller av Nordea Liv.

11.2.1.2.4 Når medlemmet er under 18 år

For medlem som er under 18 år, kan midlertidig uførepensjon tidligst utbetales 12 måneder etter det er tilstrekkelig dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid. For at pensjonen skal kunne utbetales må i tillegg hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen i samsvar med reglene i folketrygdloven § 12-5 være gjennomgått, eller forsøkt gjennomgått. Uføregraden fastsettes i slike tilfeller av Nordea Liv.

11.2.1.3 Hvor lenge utbetales uførepensjonen

Uførepensjonen og midlertidig uførepensjon utbetales så lenge inntektsevnen som følge av uførhet er redusert med minst 20 %, men ikke lenger enn til medlemmet dør eller til og med måneden før medlemmet fyller 67 år. Dersom det er avtalt en lavere særaldersgrense, utbetales uførepensjonen til og med måneden før medlemmet når denne alderen.

11.2.1.4 Uførepensjonens størrelse

Størrelsen på uførepensjonen ved 100 % arbeidsuførhet fremkommer i forsikringsbeviset og senere oppdatert informasjon i Persondialogen. Uførepensjonen utbetales etter graden av nedsatt inntektsevne.

For medlemmer som får sin inntektsevne gradvis redusert over flere år som følge av helseforhold, skal det ved beregning av pensjon tas utgangspunkt i medlemmets lønnsgrunnlag før slik skade, sykdom eller lyte oppstod. Dette forutsetter at bedriften før uføretidspunktet har underrettet Nordea Liv om det høyere lønnsgrunnlaget som i tilfellet skal legges til grunn ved beregningen av uførepensjon til medlemmet.

11.2.1.4.1 Samordning av uførepensjon med uførepensjon fra tidligere arbeidsforhold

Ved beregning av uførepensjon og midlertidig uførepensjon gjøres det fradrag for uførepensjon fra fripoliser og pensjonsbevis. Ved utbetaling av uførepensjon skal det også gjøres fradrag for oppsatte rettigheter fra offentlig tjenestepensjon. I uførepensjonens størrelse slik den fremkommer i forsikringsbeviset er det ikke gjort fradrag for oppsatte rettigheter.

Medlemmet skal, på forespørsel, opplyse om rettigheter som nevnt over. Informasjon om uførepensjon fra fripoliser og pensjonsbevis som er gjort tilgjengelig i Norsk Pensjon, vil bli hensyntatt ved beregning av størrelsen på uførepensjon og midlertidig uførepensjon slik den fremkommer i forsikringsbeviset.

Dersom uførepensjon fra fripolise eller pensjonsbevis likevel ikke er hensyntatt i størrelsen på uførepensjonen som fremkommer i forsikringsbeviset, og det på utbetalingstidspunktet eller senere fremkommer opplysninger om at slike rettigheter likevel finnes, skal det på dette tidspunktet gjøres fradrag i eventuell uførepensjon som kommer til utbetaling. Det vil også kunne medføre krav om etteroppgjør i forhold til allerede utbetalt uførepensjon. Tilsvarende rett til å kreve etteroppgjør gjelder for oppsatte rettigheter som ikke er hensyntatt ved utbetaling av uførepensjon.

Dersom fripoliser, pensjonsbevis eller oppsatt rettighet dekker inntektstap ved uførhet som ikke omfattes av uføretrygden eller uførepensjon fra bedriftens innskuddspensjonsavtale, skal slikt fradrag likevel ikke foretas. Eksempel på dette kan være fripoliser som er utstedt på et høyere lønnsgrunnlag enn det som er dekket i denne forsikringen.

11.2.1.4.2 Når medlemmet mottar arbeidsavklaringspenger

Dersom medlemmet får utbetalt arbeidsavklaringspenger fra folketrygden, kan medlemmet kun motta den del av midlertidig uførepensjon som utgjør differansen mellom 70 % av lønn og beregnede arbeidsavklaringspenger. Eventuell pensjon som ikke utbetales til medlemmet, overføres til bedriftens premiefond.

11.2.1.5 Barnetillegg til uførepensjonen

Dersom uførepensjonen omfatter barnetillegg, utbetales dette til medlemmet for hvert barn under 18 år til og med den måned barnet fyller 18 år, men likevel ikke lenger enn det utbetales uførepensjon. Barnetillegg utbetales også ved midlertidig uførepensjon.

Samlet barnetillegg kan ikke overstige 12 % av medlemmets lønn inntil 6 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Barnetillegget reduseres forholdsmessig ved redusert uføregrad og det gjøres fradrag for arbeidsinntekt slik det fremkommer under punktet fradrag for arbeidsinntekt i uførepensjon.

11.2.1.6 Tilleggsdekning når folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt

Midlertidig uførepensjon kan omfatte et tillegg til midlertidig uførepensjon når det er dokumentert at inntektsevnen som følge av uførhet er nedsatt med 20 % eller mer, og folketrygdens minstekrav til uføregrad ikke er oppfylt. Tillegget utgjør 66 % av den pensjonsgivende inntekt i pensjonsavtalen. Inntekt utover 6 ganger folketrygdens grunnbeløp i full stilling medregnes ikke. Tillegget utbetales forholdsmessig i henhold til uføregrad fastsatt av Nordea Liv.

Tillegget utbetales sammen med midlertidig uførepensjon, og opphører når arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd innvilges i folketrygden. For øvrig gjelder de begrensninger og krav som gjelder for midlertidig uførepensjon.

11.2.2 Uførepensjon fra fripolise, fortsettelsesforsikring eller kollektiv livrente i Nordea Liv

11.2.2.1 Når utbetales uførepensjon

Dersom fripolisen, fortsettelsesforsikringen eller den kollektive livrenten i Nordea Liv omfatter uførepensjon, kan retten til uførepensjon inntre. Dette forutsetter at inntektsevnen er nedsatt med 20 % eller mer som følge av uførhet. Retten til uførepensjonen inntrer likevel tidligst 12 måneder etter at inntektsevnen ble redusert.

Det forutsettes at hensiktsmessig behandling og hensiktsmessige tiltak for å bedre arbeidsevnen er gjennomført, samt at det er dokumentert at inntektsevnen er nedsatt på grunn av skade, sykdom eller lyte, i en slik grad at medlemmet ikke kan fortsette i sin vanlige stilling og ikke kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

Uførepensjon med eventuelle tilleggsforsikringer i en kollektiv livrente uten opptjening av fripolise vil ikke gi rett til utbetaling dersom uførheten inntreffer etter at arbeidsforholdet er avsluttet, eller etter fylte 67 år (eventuelt lavere avtalt særaldersgrense). Tilsvarende gjelder for fortsettelsesforsikringer uten opptjening til fripolise dersom uførheten inntreffer etter at fortsettelsesforsikringen er avsluttet, eller etter fylte 67 år (eventuelt lavere avtalt særaldersgrense).

Regler om begrensninger i retten til uførepensjon finnes under punkt 11.3 - Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet.

11.2.2.2 Hvordan fastsettes uføregrad

Størrelsen av uførepensjonen retter seg til enhver tid etter graden av arbeidsuførhet. Uføregraden skal tilsvare den del av inntektsevnen som ansees tapt.

Hel arbeidsuførhet gir rett til hel uførepensjon, og delvis arbeidsuførhet gir rett til delvis uførepensjon.

Er uføregraden fastsatt i folketrygden skal denne normalt legges til grunn ved fastsettelsen av størrelsen på uførepensjonen og eventuelt barnetillegg i Nordea Liv. Nordea Liv fastsetter likevel en annen uføregrad dersom medlemmets faktiske reduserte inntektsevne som følge av uførhet tilsier det.

Når uføregraden ikke er fastsatt i folketrygden eller når Nordea Liv fastsetter en annen uføregrad enn den som er fastsatt i folketrygden, fastsetter Nordea Liv uføregraden på grunnlag av den nedsatte inntektsevnen som sykdommen eller ulykkestilfellet etter en objektiv vurdering kan antas å ha medført. Når graden blir fastsatt, skal det tas hensyn til medlemmets arbeidsinntekt før arbeidsuførheten inntrådte, og til arbeidsinntekt og arbeidsmuligheter etter dette tidspunktet. Det skal ikke bare tas hensyn til medlemmets tidligere arbeid, men også til ethvert arbeid som kan passe for medlemmet. Hvis skifte av arbeid er nødvendig for helt eller delvis å gjenvinne arbeidsevnen, skal det likevel i en rimelig overgangstid tas hensyn til i hvilken grad medlemmet kan utføre sitt vanlige arbeid.

11.2.2.2.1 Reduksjon i utbetalt uførepensjon ved bedret inntektsevne

Ved bedring i medlemmets inntektsevne etter at uføregrad er fastsatt, skal Nordea Liv redusere uførepensjonen som utbetales etter reglene beskrevet nedenfor.

a) For kollektiv livrente og fripolise eller fortsettelsesforsikring utgått etter lov om foretakspensjon:

Når medlemmets inntektsevne bedres, skal Nordea Liv redusere uføregraden slik at den samsvarer med den delen av inntektsevnen som fortsatt er nedsatt som følge av uførheten. Uførepensjonen som utbetales, reduseres tilsvarende.

Dersom det er utbetalt for mye pensjon, vil denne kunne bli krevd tilbakebetalt eller motregnet i fremtidige utbetalinger.

b) For fortsettelsesforsikringer utgått fra uførepensjon etter lov om tjenestepensjon og uførepensjon i avtale som er videreført etter opphør av kollektiv avtale der uførepensjonen var etter lov om tjenestepensjon:

Når medlemmets inntektsevne er bedret etter at uføregrad er fastsatt i folketrygden, skal uførepensjonen som utbetales reduseres i tråd med § 8-9 i lov om tjenestepensjon. Dersom pensjonsgivende arbeidsinntekt i løpet av et kalenderår utgjør mer enn 80 % av inntekten før medlemmet ble ufør, oppjustert i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp, er vilkårene for rett til uførepensjon ikke lenger oppfylt.

Bedring i inntektsevne før uføregraden er fastsatt i folketrygden vil medføre endring i uføregrad.

Dersom det er utbetalt for mye pensjon, skal det foretas et etteroppgjør. For mye utbetalt pensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og avregnes ved trekk i fremtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon. Krav om tilbakebetaling av for mye utbetalt uførepensjon er tvangsgrunnlag for utlegg.

11.2.2.3 Hvor lenge utbetales uførepensjonen

Uførepensjonen utbetales så lenge inntektsevnen som følge av uførhet er redusert med minst 20 %, men ikke lenger enn til medlemmet dør eller til og med måneden før medlemmet fyller 67 år. Dersom det er avtalt en lavere særaldersgrense, utbetales uførepensjonen til og med måneden før medlemmet når denne alderen.

11.2.2.4 Uførepensjonens størrelse

Størrelsen på uførepensjonen ved 100 % arbeidsuførhet fremkommer i forsikringsbeviset/dokument for fripolise og senere oppdatert informasjon i Persondialogen. Uførepensjonen utbetales etter graden av nedsatt inntektsevne.

11.2.2.5 Barnetillegg til uførepensjonen

Regelverket for barnetillegg er avhengig av produkt, det er derfor viktig å vite hvilket produkt det er aktuelt med utbetaling fra. Se beskrivelse nedenfor.

11.2.2.5.1 Barnetillegg i kollektiv livrente og fripolise eller fortsettelsesforsikring utgått fra lov om foretakspensjon

Dersom uførepensjonen omfatter barnetillegg, utbetales barnetillegget til medlemmet frem til den avtalte opphørsalderen. Barnetillegget opphører likevel dersom uførepensjonen opphører tidligere.

Barnetillegget gjelder også for 100 % varig arbeidsuføre barn som har passert ovennevnte opphørsalder, dersom barnet er 100 % varig ufør og 100 % varig arbeidsuførhet inntraff før denne alder. Det forutsettes at barnet faktisk blir forsørget av medlemmet. Slikt barnetillegg utbetales så lenge det utbetales uførepensjon til medlemmet, likevel ikke lenger enn til forsørgeransvaret opphører eller barnet friskmeldes.

Barnetillegget reduseres dersom medlemmets inntektsevne bedres etter reglene beskrevet under punkt 11.2.2.2.1, bokstav a).

11.2.2.5.2 Barnetillegg i fortsettelsesforsikringer utgått fra uførepensjon etter lov om tjenestepensjon og uførepensjon i avtale som er videreført etter opphør av kollektiv avtale der uførepensjonen var etter lov om tjenestepensjon

Dersom uførepensjonen omfatter barnetillegg, utbetales dette til medlemmet for hvert barn under 18 år til og med den måned barnet fyller 18 år, men likevel ikke lenger enn det utbetales uførepensjon.

Samlet barnetillegg kan ikke overstige 12 % av medlemmets lønn inntil 6 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Barnetillegget reduseres dersom medlemmets inntektsevne bedres etter reglene beskrevet under punkt 11.2.2.2.1, bokstav b).

11.3 Begrensninger i retten til forsikringer ved uførhet

11.3.1 Uførhet som er fremkalt med forsett

Retten til uførepensjon og midlertidig uførepensjon inntrer ikke når uførheten skyldes skade som er fremkalt med forsett av medlemmet selv.

Dette gjelder tilsvarende for innskuddsfritak og premiefritak.

11.3.2 Uførhet som inntrer innen to år

Retten til uførepensjon og midlertidig uførepensjon inntrer ikke når uførheten skyldes sykdom eller lyte som medlemmet hadde og må antas å ha kjent til ved inntredelsen i innskuddspensjonsavtalens forsikringer ved uførhet og som innen to år deretter medfører redusert inntektsevne som følge av uførhet.

For utvidelse av uførepensjonen som ikke skyldes generell lønnsforhøyelse hos bedriften, gjelder tilsvarende bestemmelse. Toårsfristen regnes da fra den dag pensjonen blir utvidet.

Dersom medlemmet før opptaket i innskuddspensjonsavtalen var med i annen avtale etter lov om foretakspensjon, lov om innskuddspensjon eller tjenestepensjonsloven, og det ikke har vært avbrudd i forsikringer ved uførhet, regnes toårsfristen fra opptaket i den nye innskuddspensjonsavtalen for den del av uførepensjonen som overstiger den uførepensjon vedkommende var sikret i den tidligere avtalen. For den resterende del regnes toårsfristen fra opptaket i den tidligere avtalen.

For medlemmer som har fått opptak i forsikring ved uførhet etter at Nordea Liv har foretatt en særskilt vurdering av helseopplysninger, gjelder ikke denne begrensningen i retten til uførepensjon for den del av uførepensjon som var gjeldende på det tidspunktet medlemmet leverte egenerklæring om helse til Nordea Liv.

Reglene om uførhet som inntrer innen to år gjelder tilsvarende for innskuddsfritak og premiefritak.

11.4 Hvordan få utbetalt forsikringer ved uførhet

Medlemmet plikter å melde krav om utbetaling av forsikringer ved uførhet så snart som mulig, men likevel tidligst 12 måneder etter at arbeidsuførheten inntraff. Melding skal gis i Persondialogen.

11.5 Medlemmets opplysningsplikt for å få utbetalt forsikringer ved uførhet

I de tilfeller medlemmet skal gi informasjon til Nordea Liv skal dette fortrinnsvis gjøres i Persondialogen.

11.5.1 Opplysningsplikt ved krav om utbetaling

Medlemmet plikter å gi opplysninger om alle forhold som Nordea Liv trenger for å kunne ta stilling til kravet. Nordea Liv kan, etter fullmakt fra medlemmet, søke opplysninger hos lege, sykehus, Nav eller andre forsikringsselskaper. Opplysningene og legeerklæringene gis på skjema som er fastsatt av Nordea Liv. Fra bedriften har Nordea Liv rett til å innhente oversikt over medlemmets sykefraværsperioder og annen relevant informasjon.

Ved behov for innhenting av opplysninger om medlemmet fra andre enn medlemmet selv, vil Nordea Liv innhente samtykke fra medlemmet. Dersom det etter Nordea Livs vurdering ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon på medlemmets helsetilstand, kan Nordea Liv be medlemmet foreta helseundersøkelser. Når den undersøkende lege er utpekt av Nordea Liv, plikter Nordea Liv å betale legens honorar og medlemmets eventuelle reiseutgifter.

Nordea Liv avgjør på grunnlag av legeerklæringen og de andre opplysningene som blir skaffet til veie, om det foreligger arbeidsuførhet som gir rett til hel eller delvis uførepensjon og/eller premie-/innskuddsfritak.

11.5.2 Opplysningsplikt i utbetalingsperioden

Så lenge uførepensjonen og midlertidig uførepensjon eller innskuddsfritak utbetales, plikter medlemmet å holde Nordea Liv underrettet om sin helsetilstand og inntektsevne.

Dersom det i en fripolise utbetales barnetillegg som følge av barns 100 % varig arbeidsuførhet, plikter medlemmet å gi informasjon til Nordea Liv dersom arbeidsuførheten for barnet opphører eller endres.

11.5.3 Brudd på opplysningsplikten ved krav om utbetaling fra uføreforsikringer

Dersom medlemmet eller bedriften gir feile eller ufullstendige opplysninger, og de vet eller burde forstå at dette kan føre til utbetaling fra forsikringen som medlemmet ikke har rett til, vil medlemmet miste retten til erstatning fra Nordea Liv. Dette gjelder også krav etter andre forsikringsavtaler som gjelder samme hendelse. Dersom forholdet er lite klanderverdig, eller det finnes særlige grunner, kan medlemmet likevel få delvis utbetaling, jf. lov om forsikringsavtaler.

12 Utbetaling ved medlemmets død

Når et medlem dør utbetales pensjonskapitalen etter reglene som fremkommer i punkt 12.1. For medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør vil pensjonskapitalen utbetales fra selvvalgt leverandør.

Dersom medlemmet har startet uttak av alderspensjon og valgt at pensjonen skal utbetales fra en pensjonsforsikringsavtale, eller dersom innskuddspensjonsavtalen er en kollektiv livrente, pensjonskapitalbevis eller fortsettelsesforsikring utgått fra en kollektiv livrente, vil eventuell gjenstående pensjonskapital tilfalle forsikringskollektivet og ikke bli fordelt etter reglene i punkt 12.1.1 til og med 12.1.3.

Dersom innskuddspensjonsavtalen også har forsikringer ved død, vil disse utbetales i tillegg. Utbetalingsreglene for slike forsikringer er beskrevet i punktene 12.2 og 12.3.

12.1 Utbetaling av oppspart pensjonskapital

12.1.1 Overføring av pensjonskapital til rentefond

Når melding om dødsfall er mottatt overføres pensjonskapital til et rentefond med lav risiko for i størst mulig grad å redusere risikoen for kurssvingninger.

12.1.2 Fordeling av pensjonskapital

Pensjonskapitalen benyttes til pensjon til barn, ektefelle, fraskilt ektefelle med rettigheter, samboer eller registrert partner, i den prioriteringsrekkefølgen som er beskrevet nedenfor.

12.1.2.1 Utbetaling til barn

Pensjonskapitalen skal først benyttes til å sikre barnepensjon til barn under 21 år. Med barn menes barn som medlemmet forsørger eller hadde plikt til å forsørge. Årlig pensjon er maksimert til 1 G pr. barn og utbetales til og med den måned barnet fyller 21 år. Dersom den årlige pensjonen blir mindre enn 20 % av folketrygdens grunnbeløp skal Nordea Liv omgjøre pensjonens utbetalingstid til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetalingen skal utgjøre om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp.

Når den som er berettiget til pensjon dør, opphører pensjonen ved utgangen av måneden etter dødsmåneden. Eventuell gjenstående pensjonskapital utbetales etter arvelovens regler.

12.1.2.2 Utbetaling til ektefelle, registrert partner eller samboer

Dersom pensjonskapitalen er større enn det som benyttes for å sikre hvert barn under 21 år en årlig pensjon lik folketrygdens grunnbeløp, brukes resten av pensjonskapitalen til å sikre pensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer, eventuelt til gjenlevende fraskilt ektefelle/registrert partner. Om fraskilt ektefelle/ registrert partner har rett på pensjon avgjøres etter den til enhver tid gjeldende ekteskapslovgivningen. Dersom fraskilt ektefelle/ registrert partner har rett på pensjon og det også finnes ektefelle/registrert partner eller samboer med rett på pensjon, skal pensjonen fordeles etter reglene i ekteskapsloven.

Pensjonen skal utbetales i minst ti år. Dersom den årlige pensjonen blir mindre enn 20 % av folketrygdens grunnbeløp skal Nordea Liv omgjøre pensjonens utbetalingstid til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetalingen skal utgjøre om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp.

Når den som er berettiget til pensjon dør, opphører pensjonen ved utgangen av måneden etter dødsmåneden. Eventuell gjenstående pensjonskapital utbetales etter arvelovens regler.

12.1.2.3 Utbetaling til dødsboet

I de tilfeller det ikke finnes barn, ektefelle/registrert partner, fraskilt ektefelle/registrert partner eller samboer med rett til pensjon, utbetales den resterende pensjonskapitalen som et engangsbeløp til dødsboet.

12.1.3 Utstedelse av pensjonskapitalbevis

Det utstedes pensjonskapitalbevis til de som er berettiget til utbetaling av pensjonskapital. Pensjonene utbetales fra pensjonskapitalbeviset.

Den som er berettiget til pensjon blir eier av pensjonskapitalbeviset og dermed ansvarlig for kostnadene knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen, administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad.

Kostnader knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond. For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jfr. lov om verdipapirfond.

Administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad belastes ved at Nordea Liv selger andeler i fondssammensetningen hver måned. Dette gjøres på en slik måte at fondssammensetningen så langt som mulig forblir uendret.

Utbetaling i månedlige terminer
Pensjon utbetales etterskuddsvis i månedlige terminer. Terminutbetalingene vil være lik størrelsen på pensjonskapitalen delt på antall gjenstående terminer.

12.1.4 Dersom forsikringen er en kollektiv livrente, eller produkt utgått fra kollektiv livrente
Ved dødsfall tilfaller pensjonskapitalen forsikringskollektivet når avtalen er en kollektiv livrente, pensjonskapitalbevis eller fortsettelsesforsikring utgått fra en kollektiv livrente.

12.1.5 Dersom det er opprettet en pensjonsforsikringsavtale ved uttak av alderspensjon
Ved dødsfall tilfaller premiereserven forsikringskollektivet.

12.2 Pensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer
Innskuddspensjonsavtalen kan omfatte pensjon til gjenlevende ektefelle, eventuelt gjenlevende fraskilt ektefelle, gjenlevende registrert partner og eventuelt gjenlevende fraskilt registrert partner(ektefellepensjon). I tillegg kan avtalen omfatte pensjon til gjenlevende samboer (samboerpensjon). Avtalte pensjoner fremkommer i avtalen og i forsikringsbeviset til det enkelte medlem.

Når betegnelsen ektefelle er benyttet gjelder bestemmelsen tilsvarende for registrert partner.

12.2.1 Når utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon
Ektefellepensjon og samboerpensjon utbetales fra første dag i den måned medlemmet dør.

12.2.2 Hvem har rett til utbetaling fra ektefellepensjon og samboerpensjon
Gjenlevende ektefelle, eventuelt gjenlevende fraskilt ektefelle har rett til utbetaling fra ektefellepensjon. Om fraskilt ektefelle har rett på pensjon avgjøres etter den til enhver tid gjeldende ekteskapslovgivningen. Ved utbetaling av samboerpensjon utbetales pensjonen til gjenlevende samboer.

Med samboer menes person som medlemmet:

1. har felles bolig og felles barn med, eller

2. lever sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold når det godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt de siste fem år før dødsfallet, og det ikke forelå forhold som ville hindre at lovlig ekteskap eller partnerskap ble inngått.

Rett til pensjon inntrer likevel ikke når ekteskap/partnerskap er etablert, eller kriteriene for å bli regnet som samboer først er oppfylt etter at medlemmet har fylt 65 år eller etter at medlemmets inntektsevne er varig nedsatt med 50 % eller mer.

Dersom medlemmet dør før ekteskap/registrert partnerskap er formelt oppløst, går retten til ektefellepensjon foran retten til pensjon for en eventuell samboer. Samboeren vil i et slikt tilfelle ikke ha rett til samboerpensjon.

12.2.3 Hvor lenge utbetales ektefellepensjon og samboerpensjon
Pensjonen utbetales til og med måneden etter gjenlevende ektefelles/samboers død.

Dersom det er avtalt at ektefellepensjonen eller samboerpensjonen skal reduseres eller opphøre ved en bestemt alder, eller etter et bestemt antall år, skjer dette ved utgangen av måneden før dette tidspunktet. Pensjonen skal likevel utbetales i minst ti år.

Dør gjenlevende ektefelle eller samboer før pensjonen etter avtalen skulle opphøre, utbetales pensjonen til og med måneden etter ektefellens/samboerens død.

Dersom det også utbetales barnepensjon til barn som den gjenlevende ektefellen eller samboeren faktisk forsørger, forlenges utbetalingstiden slik at ektefellepensjonen eller samboerpensjonen opphører samtidig med barnepensjonen.

12.2.4 Ektefellepensjonens og samboerpensjonens størrelse

Størrelse på ektefellepensjonen og samboerpensjonen fremkommer i forsikringsbeviset og senere oppdatert informasjon i Persondialogen.

Dersom det skal utbetales ektefellepensjon både til gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle skal ektefellepensjonen fordeles etter reglene i ekteskapsloven.

Dersom medlemmet ved sin død også hadde fraskilt ektefelle, ytes samboerpensjon med det beløp som samboeren ville hatt rett til om ekteskap eller registrert partnerskap var inngått med medlemmet da samboerforholdet ble etablert. Dette gjelder også når ekteskap eller registrert partnerskap er inngått under samboerforholdet.

12.2.5 Bortfall av rett til ektefellepensjon og samboerpensjon

Retten til ektefellepensjon og samboerpensjon faller bort dersom medlemmet dør etter utmelding av innskuddspensjonsavtalen. Det samme gjelder dersom medlemmet dør etter fylte 67 år, eventuelt ved lavere særaldersgrense dersom dette er avtalt. For avtaler som har reserveoppbygging vil rettighet kunne opprettholdes ved at det utstedes en fripolise.

12.3 Barnepensjon

Innskuddspensjonsavtalen kan omfatte pensjon til medlemmets barn, under avtalt alder, som medlemmet ved sin død forsørget eller pliktet å forsørge. Avtalt barnepensjon fremkommer i avtalen og i forsikringsbeviset til det enkelte medlem.

12.3.1 Når utbetales barnepensjon

Barnepensjonen utbetales fra første dag i den måned medlemmet dør.

Dersom det er avtalt at barnepensjonen skal forhøyes ved at det gis et tillegg til barnepensjonen når barnet når en bestemt alder, inntrer retten til forhøyelsen fra første dag i den måned barnet når denne alder.

12.3.2 Hvem har rett til utbetaling av barnepensjon

Med barn menes barn som medlemmet ved sin død forsørget eller pliktet å forsørge.

12.3.3 Hvor lenge utbetales barnepensjon

Pensjonen utbetales til og med måneden barnet når den alder som er fastsatt i avtalen og fremkommer av forsikringsbeviset.

Dør barnet før det når denne alder, utbetales pensjonen til og med måneden etter barnets død.

For barn som er 100 % varig arbeidsufør ved den fastsatte opphørsalder for barnepensjonen, og som på dette tidspunkt hadde rett til barnepensjon, utbetales barnepensjonen videre uforandret så lenge barnet er 100 % varig arbeidsufør.

12.3.4 Barnepensjonens størrelse

Størrelse på barnepensjonen fremkommer i forsikringsbeviset og senere oppdatert informasjon i Persondialogen.

Beregnet barnepensjon som angitt i forsikringsbeviset gjelder for yngste barn, for hvert av de øvrige barn er størrelsen halvparten av dette beløpet. Ved utbetaling fordeles barnepensjonen likt mellom alle barn med rett til pensjon.

Det kan avtales at barnepensjonen skal forhøyes med et tillegg for barn mellom 18 og 21 år.

Dersom det er flere barn mellom 18 og 21 år, vil summen av tilleggene bli delt mellom barna med rett på tillegg.

12.3.5 Bortfall av retten til barnepensjon

Retten til barnepensjon faller bort dersom medlemmet dør etter utmelding av innskuddspensjonsavtalen. Det samme gjelder dersom medlemmet dør etter fylte 67 år, eventuelt ved lavere særaldersgrense dersom dette er avtalt. For avtaler som har reserveoppbygging vil rettighet kunne opprettholdes ved at det utstedes en fripolise.

12.4 Hvordan starte utbetaling av pensjon ved medlemmets død

Nordea Liv kan ikke starte utbetaling uten at det fremsettes krav om utbetaling. Slike krav skal meldes til Nordea Liv så snart som mulig av den som er berettiget til utbetaling, eventuelt av foresatte til den som er berettiget til utbetaling.

12.5 Opplysningsplikt for å få utbetalt pensjoner ved død

12.5.1 Opplysningsplikt ved krav om utbetaling

For å få utbetalt oppspart pensjonskapital og forsikringer ved medlemmets død må den dokumentasjon som Nordea Liv finner nødvendig fremlegges.

12.5.2 Opplysningsplikt i utbetalingsperioden

Dersom det utbetales barnepensjon utover avtalefestet opphørsalder som følge av barnets 100 % varig arbeidsuførhet, plikter barnet å gi informasjon til Nordea Liv dersom arbeidsuførheten for barnet opphører eller endres.

12.6 Regulering av forsikringer for uførhet og død som er under utbetaling

Bestemmelsene i dette kapittelet omhandler regulering av pensjoner under utbetaling fra en innskuddspensjonsavtale eller en kollektiv livrente. Ved utbetaling fra en fripolise eller fortsettelsesforsikring gjelder regelverket som beskrevet så langt det passer.

12.6.1 Regulering av forsikringer for uførhet og død i en innskuddspensjonsavtale

12.6.1.1 Avtalefestet regulering av innskuddsfritak

Bedriften kan avtalefeste at innskuddsfritak som er under utbetaling skal reguleres med en avtalt prosent en gang i året. For delvis uføre medlemmer øker den del av innskuddsfritaket som ikke er under utbetaling (frisk del) med samme prosentsats som den del av innskuddsfritaket som er under utbetaling.

12.6.1.2 Regulering som følge av tildelt overskudd for forsikringer ved uførhet og død

Forsikringer ved uførhet som er under utbetaling skal årlig reguleres på grunnlag av overskudd tilført reguleringsfond for uførepensjon. For delvis uføre medlemmer øker den del av forsikringene som ikke er under utbetaling (frisk del) med samme prosentsats som den del som er under utbetaling.

Dersom avtalen også omfatter barnetillegg til uførepensjon, reguleres barnetillegget med samme prosentsats som uførepensjonen.

Etterlattepensjoner under utbetaling skal oppreguleres årlig på grunnlag av overskudd tilført pensjonistenes overskuddsfond.

For medlemmer som er innvilget forsikringer ved uførhet, skal også etterlattepensjoner oppreguleres årlig på grunnlag av overskudd tilført pensjonistenes overskuddsfond. For delvis uføre medlemmer øker den del av etterlattepensjonen som ikke er dekket av premiefritak (frisk del) med samme prosentsats som den del som er dekket av premiefritak.

Dersom forsikringer ved uførhet eller død kun har vært under utbetaling deler av foregående år, vil reguleringen utgjøre en forholdsmessig del av den regulering som ville funnet sted dersom pensjonene var under utbetaling hele foregående år.

Regulering skjer pr. 1. mai hvert år.

Bedriften kan ha avtalefestet at pensjonene skal reguleres tilsvarende økning i folketrygdens grunnbeløp. Dersom midler tilført reguleringsfond for uførepensjon, og eventuelt pensjonistenes overskuddsfond, ikke er tilstrekkelig til å dekke slik regulering skal bedriften betale mellomlegget. Ved slik regulering skal innskuddsfritak likevel kun oppreguleres på grunnlag av saldo på reguleringsfond for uførepensjon.

12.6.1.3 Øvre grense for regulering

Reguleringen et år kan ikke overstige den prosentvise økning som har funnet sted i folketrygdens grunnbeløp.

For innskuddsfritaket kan likevel samlet regulering overstige økningen i folketrygdens grunnbeløp dersom avtalefestet reguleringsprosent er større enn økningen i folketrygdens grunnbeløp. Ved regulering pr 1. mai vil det for innskuddsfritaket bli gjort fradrag for avtalefestet regulering. Fradraget maksimeres til økning i folketrygdens grunnbeløp.

12.6.2 Regulering av ektefellepensjon, barnepensjon og uførepensjon i fripolise eller fortsettelsesforsikring

Forsikringer ved uførhet og død skal reguleres på bakgrunn av overskudd tilført avtalen og/eller frigjorte midler fra bufferfond. Reguleringen gjøres med virkning fra 1. januar året etter. Overskudd tilføres fripolisen etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.

13 Forholdet til andre avtaler

13.1 Pensjonskapital og eventuell tjenestetid fra bedrift i samme konsern

Dersom bedriften er del av et konsern, skal medlemmer som ved jobbskifte går direkte fra en bedrift i konsernet til en annen, overføres til innskuddspensjonsavtalen i den nye konsernbedriften. Dette gjelder bare dersom bedriften har bestemt at slik overføring skal skje ved jobbskifte innen konsernet, og bestemmelsen gjelder for alle medlemmer som skifter arbeidsgiver i konsernet.

Dette betyr at det i slike tilfeller ikke utstedes pensjonskapitalbevis, men at samlet pensjonskapital overføres til egen pensjonskonto hos ny bedrift. Ny bedrift dekker kostnaden for del av pensjonskapitalen som er opptjent i konsernet ved sammenhengende ansettelse i bedrifter som inngår i konsernet.

Dersom avtalen har knyttet til forsikringer ved død opprettholdes samme tjenestetid som medlemmet hadde i bedriften vedkommende ble overført fra. Er det fripoliserettigheter knyttet til forsikringene ved død vil tilhørende premiereserver overføres til ny avtale. Dette forutsetter at forsikringer ved død er like i bedriftene medlemmet flyttes mellom.

En forutsetning for overføring som beskrevet over er at Nordea Liv mottar beskjed om at slik overføring skal finne sted på det tidspunkt medlemmet skifter arbeidsgiver.

13.2 Pensjonskapital ved sammenslåing av bedrifter

For medlemmer som er overført fra en innskuddspensjonsavtale til en annen som følge av sammenslåing av bedrifter vil opptjent pensjonskapital fra de sammenslåtte bedriftene bli overført til innskuddspensjonsavtalen. Bedriften har kostnadsansvaret for forvaltningen av den overførte pensjonskapitalen opptjent i de sammenslåtte bedriftene.

Dersom innskuddspensjonsavtalen også omfatter forsikringer ved død der det er krav til medlemstid for å oppnå fulle pensjonssummer, vil også slik medlemstid bli overført til ny avtale. Tilsvarende gjelder for eventuelle opptjente fripoliserettigheter for slike forsikringer.

13.3 Pensjonsrettigheter ved flytting av innskuddspensjonsavtale fra annet forsikringsselskap

Ved flytting av innskuddspensjonsavtale fra annet forsikringsselskap til Nordea Liv vil alle som var medlem i avtalen i avgivende selskap overføres som medlemmer i avtalen i Nordea Liv. Medlemmene vil ved etablering av innskuddspensjonsavtalen i Nordea Liv få overført opptjent pensjonskapital. Dette gjelder likevel ikke for medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør til forvaltning av sin pensjonskapital.

Dersom innskuddspensjonsavtalen også omfatter forsikringer ved død der det er krav til medlemstid for å oppnå fulle pensjonssummer, vil også slik medlemstid bli overført til ny avtale. Tilsvarende gjelder for eventuelle opptjente fripolise rettigheter for slike forsikringer.

Dersom avgivende selskap har tatt hensyn til fripoliser eller andre opptjente pensjonsrettigheter ved fastsettelsen av forsikringssummene for uførhet og død, skal det også tas hensyn til disse ved fastsettelsen av forsikringssummer i Nordea Liv.

13.4 Pensjonsrettigheter ved overføring fra ytelses- til innskuddspensjonsavtale

I de tilfeller bedriften velger å omdanne sin ytelsespensjonsavtale til innskuddspensjonsavtale etter regler i lov om foretakspensjon § 15-6, vil Nordea Liv ved fastsettelse av forsikringssummer i innskuddspensjonsavtalen gjøre fradrag for eventuelle fripoliser utstedt ved overgangen. I tillegg vil tjenestetid fra tidligere avtale godskrives for de forsikringer som har krav til tjenestetid.

14 Foreldelse

For krav om utbetaling, herunder også krav om innskuddsfritak og premiefritak, gjelder forsikringsavtaleloven § 18-6. Foreldelsesfristen er 10 år fra siste utbetalte termin. Dersom ingen terminer er utbetalt, løper fristen fra den dagen den som har krav på ytelsen tidligst kunne krevd den første terminen. For terminer som allerede er forfalt, gjelder i tillegg en foreldelsesfrist på 3 år fra forfallsdato.

15 Styringsgruppe

Dersom innskuddspensjonen omfatter 15 eller flere medlemmer, har arbeidsgiver en plikt til å opprette en styringsgruppe på minst tre personer. Minst én skal velges av og blant medlemmene. Styringsgruppen skal uttale seg om saker som gjelder forvaltning og praktisering av pensjonsordningen.

16 Bedriftens adgang til å endre eller flytte innskuddspensjonsavtalen

16.1 Endre innskuddspensjonsavtalen

Bedriften kan når som helst gjøre avtale med Nordea Liv om endringer i innskuddspensjonsavtalen. En endring kan tidligst gjøres gjeldende fra den 1. i måneden etter at melding om endring er mottatt av Nordea Liv.

Ved enhver utvidelse av forsikringen kan Nordea Liv beregne premie for utvidelsen etter annet forsikringsteknisk beregningsgrunnlag og legge til grunn andre vilkår. Foretar Nordea Liv en slik endring, underrettes foretaket.

16.1.1 Arbeidsdyktighetserklæring

Retten til å få knyttet til eller endret forsikringer ved uførhet og død gjelder likevel kun for de ansatte som bedriften på endringstidspunktet har bekreftet er fullt arbeidsdyktige. Dersom medlemmet på et senere tidspunkt blir fullt arbeidsdyktig skal forsikringer for uførhet og død tre i kraft eller endres fra det tidspunktet Nordea Liv får melding fra bedriften om friskmelding.

Med full arbeidsdyktighet menes 100 % arbeidsdyktighet i en fulltidsstilling uavhengig av om medlemmet er ansatt i full stilling eller deltidsstilling.

16.1.2 Krav til særskilt vurdering av helseopplysninger (egenerklæring av helse)

Dersom innskuddspensjonsavtalen på endringstidspunktet omfatter færre enn fem medlemmer, kan retten til å få knyttet til uførepensjoner og forsikringer ved død for det enkelte medlemmet være betinget av at Nordea Liv godkjenner egenerklæring om helse. Egenerklæring om helse er en særskilt vurdering av det enkelte medlemmets helseopplysninger. For kollektive livrenter kan det være krav om egenerklæring av helse også for avtaler med flere enn fem medlemmer. Medlemmets rett til å få knyttet til innskuddsfritak vurderes ikke i egenerklæring om helse, men av arbeidsdyktighetserklæringen.

Dersom det er foretatt en særskilt vurdering av medlemmets helseopplysninger vil uførepensjoner og forsikringer ved død knyttes til med virkning fra dato for godkjent egenerklæring om helse.

For innehaver av bedrifter med færre enn fem medlemmer og der det bestemmes at særskilt helsevurdering skal gjennomføres, gjelder nevnte betingelser om helseerklæring både ved innmelding i innskuddspensjonsavtalen og ved senere forhøyelser av lønn utover generelle lønnsendringer. Det samme gjelder ved økning av størrelsen på uførepensjonen eller forsikringer ved død.

16.1.3 Strukturelle endringer i bedriften og omdanning til annen tjenestepensjonsavtale

Ved sammenslåing av foretak, deling av foretak, deling av virksomhet eller omdanning av pensjonsordning, gjelder bl.a. reglene i lov om innskuddspensjon kapittel 11, 12, 13 og 14.

16.2 Flytting av innskuddspensjonsavtale til annet selskap

Bedriften har rett til å flytte innskuddspensjonsavtalen til annen forvaltningsinstitusjon (livsforsikringsselskap, bank, pensjonskasse eller forvaltningsselskap for verdipapirfond) innenfor de til enhver tid gjeldende regler for flytting av innskuddspensjonsavtaler.

Medlemmer som har valgt selvvalgt leverandør til forvaltning av sin egen pensjonskonto vil ikke få denne flyttet dersom bedriften velger å flytte sin innskuddspensjonsavtale.

Nordea Liv følger bransjeavtale for flytting og vil belaste flyttegebyr etter gjeldende satser på flyttetidspunktet.

17 Opphør av innskuddspensjonsavtalen

17.1 Når opphører innskuddspensjonsavtalen

Opphør av innskuddspensjonsavtalen skjer i henhold til regler som til enhver tid er fastsatt av myndighetene.

Forsikringen opphører dersom bedriften innstiller sin virksomhet eller når det følger av bestemmelse i lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold og lov om foretakspensjon at den skal opphøre. Det samme gjelder dersom bedriften sier opp forsikringen eller hvis innskudd/premie ikke er betalt innen betalingsfristen og det ikke er midler i innskuddsfond/premiefond til dekning av innskudd/premier.

Flytting av innskuddspensjonsavtalen til en annen institusjon anses ikke som opphør.

17.2 Medlemmets rettigheter ved opphør av innskuddspensjonsavtalen

17.2.1 Tidspunktet for opphør av medlemmets rettigheter

For det enkelte medlem opphører rettigheter etter innskuddspensjonsavtalen 1 måned etter at medlemmet er varslet om opphøret, eller på annen måte er blitt kjent med dette, jf. lov om forsikringsavtaler.

Dersom det oppstår et forsikringstilfelle som Nordea Liv er ansvarlig for i perioden etter opphøret, kan Nordea Liv gjøre fradrag i forsikringsutbetalingen. Fradraget kan gjøres i den utstrekning medlemmet i mellomtiden er kommet inn under en tilsvarende forsikring og får utbetaling fra den.

17.2.2 Opptjent pensjonskapital og utstedelse av pensjonskapitalbevis

17.2.2.1 Utstedelse av pensjonskapitalbevis

Dersom innskuddspensjonsavtalen opphører, har medlemmet rett til å få opptjent pensjonskapital overført til et pensjonskapitalbevis.

17.2.2.2 Forvaltning av pensjonskapitalen i pensjonskapitalbeviset

Pensjonskapitalen forvaltes i samme pensjonsprofil eller enkeltfond som medlemmet hadde på det tidspunktet pensjonskapitalen ble overført til pensjonskapitalbeviset.

Dersom investeringsvalget knyttet til innskuddspensjonsavtalen var avhengig av ansettelsesforholdet, vil Nordea Liv kunne overføre pensjonskapitalen til andre enkeltfond eller annen pensjonsprofil utpekt av Nordea Liv.

Medlemmet kan velge å endre investeringsvalg.

17.2.2.3 Kostnader

Når det utstedes pensjonskapitalbevis blir medlemmet eier av pensjonskapitalbeviset og dermed ansvarlig for kostnadene knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen, administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad.

Kostnader knyttet til forvaltningen av pensjonskapitalen belastes direkte i de enkelte fond. For øvrig gjelder prospekt og vedtekter i det enkelte fond, jfr. lov om verdipapirfond.

Administrasjonskostnad og eventuelt produktkostnad belastes ved at Nordea Liv selger andeler i fondssammensetningen hver måned. Dette gjøres på en slik måte at fondssammensetningen så langt som mulig forblir uendret.

17.2.2.4 Sammenslåing av pensjonskapitalbevis

Dersom innehaver har flere pensjonskapitalbevis, kan vedkommende kreve at pensjonskapitalen blir slått sammen og at nytt pensjonskapitalbevis blir utstedt på grunnlag av den samlede pensjonskapitalen.

17.2.2.5 Overføring av pensjonskapitalbevis til ny innskuddspensjonsavtale

Dersom innehaver av pensjonskapitalbeviset blir medlem av en innskuddspensjonsavtale vil pensjonskapitalbeviset overføres til ny arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale etter de regler som er beskrevet under punkt 2.2 - Overføring av pensjonskapitalbevis.

17.2.3 Utstedelse av fripolise

Dersom medlemmet har knyttet til ektefelle-/samboerpensjon og/eller barnepensjon med rett til fripolise, får medlemmet en fripolise for den opptjente delen.

17.2.4 Pensjoner under utbetaling

Uførepensjon, barnepensjon og ektefelle- eller samboerpensjon som er under utbetaling overføres til en fripolise.

17.2.5 Medlemmets rett til midler i innskuddsfond og premiefond

Dersom det ved opphøret er midler i innskuddsfond eller premiefond, skal disse brukes i samsvar med de bestemmelser som går frem av lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold og lov om foretakspensjon.

17.2.6 Medlemmets rett til fortsettelsesforsikring

Ved opphør av innskuddspensjonsavtalen har medlemmet rett til å opprettholde sparing til alderspensjon og forsikringer ved uførhet og død uten at Nordea Liv skal foreta en helsevurdering av medlemmet. Dette er nærmere beskrevet under kapittel 9 - Rettigheter ved utmelding av innskuddspensjonsavtalen.

18 Overdragelse, pantsettelse, begunstigelse og gjenkjøp (uttak før avtalefestet tidspunkt)

Rettigheter etter innskuddspensjonsavtalen kan ikke pantsettes eller overdras. Det enkelte medlemmet har ikke anledning til å oppnevne begunstiget til de forsikringer for død som er knyttet til innskuddspensjonsavtalen. Tilsvarende gjelder for pensjonskapitalbevis, fortsettelsesforsikringer og kollektive livrenter.

Opptjent pensjonskapital i innskuddspensjonsavtalen, pensjonskapitalbevis, fortsettelsesforsikringer og kollektive livrenter kan ikke tas ut før avtalefestet tidspunkt (gjenkjøp), da midler som er innbetalt til innskuddspensjonsavtalen/ kollektiv livrente samt avkastningen på disse midlene kun kan utbetales som alderspensjon som beskrevet i kapittel 10 - Utbetaling av alderspensjon.

19 Nordea Livs adgang til å gjøre endringer og avslutte innskuddspensjonsavtalen

19.1 Nordea Livs mulighet til å gjøre endringer i innskuddspensjonsavtalen

Nordea Liv kan i forsikringstiden gjennomføre endringer i innskuddspensjonsavtalen, forsikringsvilkår, premier og omkostninger for forsikringen jf. lov om forsikringsavtaler.

Dersom regelverket blir endret til ugunst for medlemmene eller bedriften, skal disse varsles skriftlig eller på en annen forsvarlig måte. Endringer i premier og omkostninger meldes Finanstilsynet.

19.2 Nordea Livs rett til å avslutte innskuddspensjonsavtalen

Nordea Liv kan avslutte eksisterende kundeforhold dersom Nordea Liv har saklig grunn til å mistenke at Nordea Livs produkter eller tjenester blir benyttet som verktøy for hvitvasking eller til terrorfinansiering.

Nordea Liv kan også avslutte innskuddspensjonsavtalen dersom bedriften ikke oppfyller opplysningsplikten ovenfor Nordea Liv.

20 Begrensninger i Nordea Livs ansvar

Nedenfor følger en beskrivelse over begrensninger i Nordea Livs ansvar som ikke er beskrevet andre steder i forsikringsvilkårene.

20.1 Reiser og opphold i krigsfarlige strøk

Nordea Liv er ikke erstatningspliktig dersom medlemmet reiser til eller oppholder seg i et område hvor det norske Utenriksdepartementet (UD) har utstedt reiseadvarsel på grunn av pågående eller truende krigshandlinger, og medlemmet dør eller blir ufør som følge av slike hendelser.

Med krigshandlinger menes blant annet krig, krigslignende handlinger, væpnet konflikt, opprør og terrorhandlinger.

Nordea Liv dekker likevel krigsrisiko som beskrevet over i utlandet når medlemmet befinner seg i et område hvor det bryter ut krig eller alvorlige uroligheter og ikke tar del i krigshandlingene eller urolighetene. Dette gjelder kun når området ble betegnet som fredelig før avreise, og er begrenset til en måned etter krig eller alvorlige uroligheter bryter ut.

Nordea Liv er ikke erstatningspliktig hvis medlemmet dør eller blir arbeidsufør som følge av deltagelse i krig som Norge ikke er med i, eller som følge av deltagelse i politiske uroligheter utenfor Norge.

Personell som representerer humanitære organisasjoner i Norge og som deltar i humanitære operasjoner, anses ikke som deltakere i krig. Tilsvarende gjelder for norske militære som deltar i humanitære eller fredsbevarende operasjoner for De Forente Nasjoner (FN).

20.2 Kjernefysiske reaksjoner og stråling

Nordea Liv er ikke erstatningsansvarlig for uførhet og død som et medlem blir påført direkte eller indirekte som følge av kjernefysisk reaksjon eller kjernefysisk stråling.

20.3 Reduksjon av forsikringsutbetaling

Erstatningssummen kan bli nedsatt forholdsmessig dersom det samlede krav mot Nordea Liv som følge av en katastrofe, pandemi eller lignende skulle overstige Nordea Livs økonomiske evne til fortsatt drift.

Hvis Norge kommer i krig kan myndighetene bestemme reduksjon i forsikringsytelsene eller andre nødvendige endringer i livsforsikringsavtalene jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3-24.

20.4 Vedlikehold av IT-systemer og tilgang til IT-systemer og web-baserte dialoger

Vedlikehold av Nordea Livs IT-systemer kan medføre stenging for fondshandel. Nordea Liv er ikke ansvarlig for eventuelle tap som måtte oppstå på grunn av slikt vedlikehold. Før eventuell stenging vil informasjon fremkomme på Nordea Livs internettside, nordealiv.no.

Nordea Liv er ikke ansvarlig for tap, skade eller utgifter som medlemmet/bedriften måtte bli påført som følge av at IT-systemer eller web-baserte dialoger i en periode ikke er tilgjengelige, eller at tilgjengeligheten er redusert.

20.5 Omstendigheter utenfor Nordea Liv sin kontroll

Nordea Liv er ikke ansvarlig for eventuelle tap som måtte oppstå på grunn av omstendigheter som krigsutbrudd, terrorangrep, opprør, blokade, beslag, brann, uvær, streik, lockout, ny lovgivning, stenging av børs og andre hendelser som Nordea Liv ikke rådet over og som har berørt eller innvirket på oppfyllelse av forsikringsavtalen.

20.6 Forsinket utbetaling som følge av dokumentasjonskrav

Dersom utbetaling blir utsatt med bakgrunn i at forespurt dokumentasjon ikke er mottatt eller er mangelfull, vil Nordea Liv ikke være erstatningsansvarlig for følgene av utsatt utbetaling og/eller ikke være ansvarlig for forsinkelsesrenter.

20.7 Sikringsfond

Nordea Liv er ikke underlagt regler om bankenes sikringsfond.

20.8 Medlemmets plikt til å gjøre seg kjent med informasjon om sitt medlemskap i innskuddspensjonsavtalen

Nordea Liv er ikke ansvarlig for direkte eller indirekte tap som følge av at medlemmet ikke har gjort seg kjent med informasjon om innskuddspensjonsavtalen som Nordea Liv eller bedriften har gjort tilgjengelig.

20.9 Oppdatering av ansattdata

Nordea Liv er ikke ansvarlig for direkte eller indirekte tap som følge av at bedriften ikke har oppfylt de plikter den har ved oppdatering av ansattdata i innskuddspensjonsavtalen.

Uavhengig av årsak til brudd på plikter eller retningslinjer er Nordea Liv ikke ansvarlig for indirekte tap med mindre Nordea Liv eller Nordea Livs ansatte har vist grov uaktsomhet.

21 Forsinkelsesrenter ved forsinket utbetaling av forsikringssum

Nordea Liv betaler forsinkelsesrenter i samsvar med forsikringsavtaleloven § 18-4. Dersom forsinkelsen skyldes forhold som nevnt i punkt 4.3 - Særskilt opplysningsplikt – økonomisk kriminalitet/finansiering av terrorvirksomhet eller punkt 20.6 - Forsinket utbetaling som følge av dokumentasjonskrav, gjelder unntak fra denne regelen.

22 Behandling av personopplysninger

Nordea Liv er behandlingsansvarlig i forbindelse med Nordea Liv sine pensjons-, spare- og forsikringsprodukter. Grunnlaget for å behandle opplysningene er oppfyllelse av avtalen og rettslige forpliktelser som påhviler Nordea Liv. I tillegg har Nordea Liv en berettiget interesse for å administrere kundeforholdet til det enkelte medlem.

Utfyllende informasjon om Nordea Livs behandling av personopplysninger og rettigheter er til enhver tid tilgjengelig på nordealiv.no/personvern.

Når det er avtalt at ansattdata i innskuddspensjonsavtalen skal oppdateres på grunnlag av informasjon fra a-meldingen, vil Nordea Liv få tilgang til et utvalg opplysninger basert på a-meldingen bedriften leverer hver måned. Slike opplysninger vil blant annet være informasjon om lønn, stillingsprosent, timer jobbet, startdato og sluttdato for arbeidsforhold, permisjoner og permitteringer. I tillegg vil Nordea Liv få informasjon om ytelser relatert til arbeidsuførhet som bedriftens ansatte får utbetalt direkte fra Nav. På bakgrunn av informasjonen Nordea Liv mottar vil Nordea Liv overfor bedriften foreslå oppdatering av ansattdata i innskuddspensjonsavtalen.

23 Behandling av tvister

På nordealiv.no finnes informasjon om klagebehandling i Nordea Liv. Dersom det oppstår tvist mellom Nordea Liv og bedriften eller medlemmet, kan hver av partene kreve behandling av Finansklagenemnda for å løse tvisten, jf. lov om forsikringsavtaler.

En sak som nemnda har realitetsbehandlet, kan bringes direkte inn for tingretten. Innskuddspensjonsavtalen er underlagt norsk rett, og søksmål mot Nordea Liv må reises ved Hordaland tingrett.

24 Hva regulerer innskuddspensjonsavtalen

24.1 Dokumenter

Innskuddspensjonsavtalen er regulert av følgende dokumenter:

- innskuddspensjonsavtalen inngått mellom bedriften og Nordea Liv
- de til enhver tid gjeldende forsikringsvilkår
- forsikringsbevis til medlemmene

Forsikringsbeviset gjelder foran avtalen og forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset, avtalen og forsikringsvilkårene gjelder foran fravikelige lovbestemmelser.

24.2 Lover og regler

- lov om obligatorisk tjenestepensjon av 21.12.2005 nr. 124
- lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold av 24. november 2000 nr. 81
- lov om foretakspensjon av 24. mars 2000 nr. 16
- lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989 nr. 69
- lov om forsikringsvirksomhet av 10. juni 2005 nr. 44
- lov om skatt av formue og inntekt av 26. mars 1999
- lov om verdipapirfond av 12. juni 1981 nr. 52
- lov om tjenestepensjon av 13. desember 2013 nr. 106.
- andre relevante bestemmelser gitt i eller med hjemmel i lov

25 Nordea Livs hovedkontor

Nordea Liv Forsikring AS, Olav Kyrres Gate 22, 5014 Bergen, Postboks 7078, 5020 Bergen, Org.nr. NO 959 922 659

26 Ord og uttrykk

Nedenfor finnes en alfabetisk liste med forklaring til en del av de ord og uttrykk som er brukt i innskuddspensjonsavtalen, forsikringsbeviset og i vilkår for innskuddspensjon.

Arbeidsdag

Dager der det gjennomføres handel i verdipapirer. Normalt mandag til fredag. Høytids- og helligdager som faller på mandag til fredag regnes ikke som arbeidsdag (1. nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, 2. påskedag, 1.mai, 17. mai, Kristi himmelfartsdag, 2. pinsedag, 24. desember, 25. desember, 26. desember og 31. desember).

Barn

Med barn menes barn som medlemmet forsørger eller plikter å forsørge.

Bedriften
Med bedriften menes arbeidsgiver som har inngått avtale om innskuddspensjon med investeringsvalg med Nordea Liv.

Egen pensjonskonto
Det opprettes en egen pensjonskonto for hver ansatt som er medlem i innskuddspensjonsavtalen hvor bedriften innbetaler avtalte innskudd. Det enkelte medlem kan velge at innskuddene skal forvaltes utenfor arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale i egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør.

Etterlattepensjoner
Valgfrie forsikringer som sikrer pensjon til medlemmets etterlatte dersom medlemmet dør.

Forsikringstaker
Den som har inngått avtale om kjøp av en forsikring. Her er det bedriften som har inngått avtale om innskuddspensjon.

Forsikringsteknisk kontantverdi
Forsikringsteknisk kontantverdi er nåverdien av en fremtidig betalingsstrøm hvor det ved diskonteringen er tatt hensyn til renten samt øvrige elementer i et forsikringsteknisk beregningsgrunnlag.

Forsikrede
Medlem, se mer under Medlem.

Forsikringsbevis
Skriftlig dokumentasjon til medlemmet over hovedpunktene i innskuddspensjonsavtalen.

Forsikringstid
For et medlem vil forsikringstiden være fra det tidspunkt medlemmet blir omfattet av forsikringen til rettighetene etter forsikringsavtalen faller bort.

Fortsettelsesforsikring
Privat forsikring som er videreført fra en kollektiv forsikring uten krav om nye helseopplysninger.

Fripolise
En opptjent pensjonsrettighet fra en ytelsespensjonsavtale. En fripolise kan også være opprettet ved utmelding fra eller endring av en innskuddspensjonsavtale dersom avtalen omfattet forsikringer ved uførhet eller død med rett til opptjening av pensjonsrettighet.

Gjenkjøp
Gjenkjøp er en rett til å få hele eller deler av oppspart beløp utbetalt.

Innskuddsfond og premiefond
Innskuddsfond og premiefond er fond knyttet til bedriftens innskuddspensjonsavtale for tilbakeførte innskudd og premier. Innskuddsfondet og premiefondet kan også tilføres midler som følge av overskudd og tilskudd fra bedriften. Midler på innskuddsfondet og premiefondet kan bare brukes til fremtidig innskuddsbetaling og premiebetaling i samsvar med reglene i lov om innskuddspensjon kapittel 9 og lov om foretakspensjon kapittel 10.

Medlem
Ansatt i bedriften som oppfyller krav til medlemskap i innskuddspensjonsavtalen og er innmeldt i avtalen.

Som medlem regnes også ansatte/ tidligere ansatte som er innvilget uførepensjon og/eller innskuddsfritak og premiefritak. Medlemmer som har startet uttak av alderspensjon og har sluttet i foretaket, regnes ikke som medlem.

Oppsatt rett
En opptjent pensjonsrettighet fra offentlig tjenestepensjon.

Pensjonsbevis
En opptjent pensjonsrettighet fra en hybridordning (tjenestepensjonsavtale etter lov om tjenestepensjon).

Pensjonskapital
Pensjonskapitalen består av:

- innbetalt innskudd inkludert kostnader dekket av bedriften
- pensjonskapital som er overført til egen pensjonskonto hos nåværende arbeidsgiver
- avkastning på innskuddene og avkastning på den overførte pensjonskapitalen

Pensjonskapitalbevis
Ved utmelding fra en innskuddspensjonsavtale utstedes det et pensjonskapitalbevis for den opptjente pensjonsrettigheten. Det utstedes også pensjonskapitalbevis når medlemmet starter uttak av alderspensjon fra innskuddspensjonsavtalen, eller når medlemmets etterlatte har rett til pensjonskapitalen ved medlemmets død.

Persondialogen
Nordea Livs webløsning der medlemmene kan få oversikt og administrere sine pensjonsavtaler. Persondialogen finner du på nordealiv.no.

Premiereserve
Penger som er satt av for å sikre pensjoner under utbetaling for pensjonistene, inklusive administrasjonsreserve.

Pensjonistenes overskuddsfond
Fond for avkastningsoverskudd som benyttes til å øke etterlattepensjoner.

Reguleringsfond for uførepensjon
Fond for avkastningsoverskudd som benyttes til å øke uførepensjon, barnetillegg til uførepensjon og innskuddsfritak.

Rentefond med lav risiko
Rentefond med lav risiko er et fond som investerer i høykvalitetsobligasjoner hvor fondet har en rentedurasjon på maksimalt 1 år og en kredittdurasjon på maksimalt 3 år.

Samboer
Reguleres i lov om innskuddspensjon § 1-2 bokstav p og lov om foretakspensjon § 1-2 (2) bokstav f, som p.t. lyder:

Samboer: Person som medlemmet

1. har felles bolig og felles barn med, eller
2. lever sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold når det godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt de siste fem år før dødsfallet, og det ikke forelå forhold som ville hindre at lovlig ekteskap eller partnerskap ble inngått.

Selvvalgt leverandør
Medlemmet kan velge å flytte forvaltningen av sin pensjonskapital ut fra arbeidsgivers innskuddspensjonsavtale og til en egen pensjonskonto hos selvvalgt leverandør. Selvvalgt leverandør kan være samme pensjonsleverandør som arbeidsgiver har valgt for innskuddspensjonsavtalen eller en annen leverandør.

Tjenestepensjonsordning
Pensjonsordning betalt av arbeidsgiver etter lov om innskuddspensjon, lov om foretakspensjon eller lov om tjenestepensjon. Omtales ofte som avtale om innskuddspensjon, avtale om ytelsespensjon eller hybridavtale.